

Έκδοση
στην ελληνική γλώσσα

Νομοθεσία

Περιεχόμενα

- I Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση
- * Κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 849/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 για τη θέσπιση κοινών κανόνων στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας (1) 1
 - * Κανονισμού (ΕΚ) Αριθ. 850/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τους έμμονους οργανικούς ρύπους και την τροποποίηση της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ 7
 - * Οδηγίας 2004/37/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιόγόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου) κωδικοποιημένη έκδοση (1) 50
 - * Οδηγίας 2004/38/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ (1) 77

(¹) Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ

Τιμή: 22 EUR

EL

Οι πράξεις οι τίτλοι οποίων έχουν τυπωθεί με ημίμαυρα στοιχεία αποτελούν πράξεις τρεχούσης διαχείρισεως που έχουν θεσπισθεί στο πλαίσιο της γεωργικής πολιτικής και είναι γενικά περιορισμένης χρονικής ισχύος.

Οι τίτλοι όλων των υπολοίπων πράξεων έχουν τυπωθεί με μαύρα στοιχεία και επισημαίνονται με αστερίσκο.

I

(Πράξεις για την ισχύ των οποίων απαιτείται δημοσίευση)

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) αριθ. 849/2004 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 29ης Απριλίου 2004**

για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 για τη θέσπιση κοινών κανόνων
στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη ίδρυσης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας και ιδίως το άρθρο 80, παράγραφος 2,

την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

αφού ζήτησε τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης²,

¹ Γνώμη που εξεδόθη στις 28 Ιανουαρίου 2004 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα).

² Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Μαρτίου 2004 (δεν δημοσιεύθηκε ακόμη στην Επίσημη Εφημερίδα), απόφαση του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004.

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2320/2002¹ καθιερώνει εναρμονισμένους κοινούς κανόνες στο πεδίο της ασφάλειας της πολιτικής αεροπορίας.
- (2) Από την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 προκύπτει η ανάγκη να γίνουν τεχνικές τροπολογίες. Με τις τροπολογίες αυτές δεν επιδιώκεται η μεταβολή του πεδίου εφαρμογής του κανονισμού ούτε επηρεάζεται αρνητικά η ασφάλεια των επιβατών της πολιτικής αεροπορίας.
- (3) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 επιτρέπει την καθιέρωση διαφορετικών αλλά επαρκών επιπέδων ασφαλείας για τους μικρότερους αερολιμένες. Είναι λοιπόν σκόπιμο να επιτραπούν τα ίδια κατάλληλα επίπεδα ασφαλείας και στα δύο άκρα της πτήσης.
- (4) Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 πρέπει να τροποποιηθεί καταλλήλως,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Ο κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 2320/2002 τροποποιείται ως εξής:

1. Στο άρθρο 2 προστίθεται ο εξής ορισμός:

«(4) «οροθετημένη περιοχή, η περιοχή που χωρίζεται από άλλες περιοχές υψηλής ασφαλείας του αεροδρομίου με έλεγχο πρόσβασης.»,

¹ ΕΕ L 355, 30.12.2002, σ. 1.

2. Το άρθρο 4 τροποποιείται ως εξής:

– η παράγραφος 3 αντικαθίσταται από τα εξής:

«3. Η αρμόδια αρχή κράτους μέλους δύναται, με βάση την αξιολόγηση του τοπικού κινδύνου και εφόσον η εφαρμογή των μέτρων ασφαλείας που αναφέρονται στο παράρτημα είναι δυσανάλογη ή εάν τα εν λόγω μέτρα είναι ανεφάρμοστα για αντικειμενικούς πρακτικούς λόγους, να λαμβάνει εθνικά μέτρα ασφαλείας για την επίτευξη καταλλήλου επιπέδου προστασίας στους αερολιμένες:

(α) με ετήσιο μέσο όρο που να μην υπερβαίνει τις δύο εμπορικές πτήσεις ημερησίως ή

(β) όπου πραγματοποιούνται μόνο πτήσεις γενικής αεροπορίας ή

(γ) με εμπορική δραστηριότητα που περιορίζεται σε αεροσκάφη κάτω των 10 τόνων μέγιστου βάρους κατά την απογείωση ή με λιγότερες από 20 θέσεις,

λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες των εν λόγω μικρών αερολιμένων.

Το οικείο κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή για τη λήψη των μέτρων αυτών.»

– παρεμβάλλεται η εξής νέα παράγραφος:

«3α). Η παράγραφος 3 μπορεί επίσης να εφαρμοστεί σε οροθετημένες περιοχές αεροδρομίων με:

- α) αποκλειστικά και μόνο πτήσεις γενικής αεροπορίας· ή
- β) με εμπορική δραστηριότητα που περιορίζεται σε αεροσκάφη κάτω των 10 τόνων μέγιστου βάρους κατά την απογείωση ή με λιγότερες από είκοσι θέσεις.

Η οροθετημένη περιοχή αναφέρεται στο πρόγραμμα ασφάλειας του αεροδρομίου.

Έκαστη πτήση που προέρχεται από οροθετημένη περιοχή αεροδρομίου αναφέρει το γεγονός αυτό στον αερολιμένα προορισμού πριν από την άφιξη της πτήσης».

- 3) Στο άρθρο 7 οι λέξεις «ελέγχονται», «έλεγχοι», «ελεγκτές» και «εκθέσεις ελέγχου» αντικαθίστανται από τις λέξεις «παρακολουθούνται », «δραστηριότητες παρακολούθησης της συμμόρφωσης», «άτομα» και «εκθέσεις παρακολούθησης της συμμόρφωσης» αντιστοίχως.

4. Το παράρτημα τροποποιείται ως εξής:

– στο σημείο 5.2 προστίθεται η ακόλουθη παράγραφος :

«3. Εξαιρέσεις

Οι παραδιδόμενες αποσκευές των αναφερόμενων στο σημείο 4.1, παράγραφος 3, μπορεί να αποτελέσουν αντικείμενο ειδικών μέτρων ελέγχου ασφαλείας ή να εξαιρεθούν από τον έλεγχο ασφαλείας».

Στο σημείο 7.3, παράγραφος 1 (β), η τελική πρόταση αντικαθίσταται από τα εξής:

«ώστε να εξασφαλίζεται ότι δεν περιέχει οιοδήποτε απαγορευμένο αντικείμενο των σημείων ιν και ν του προσαρτήματος εκτός και αν έχει ήδη δηλωθεί και έχει ήδη αποτελέσει αντικείμενο των ισχυόντων μέτρων ασφαλείας· και».

Άρθρο 2

Ο παρών κανονισμός τίθεται σε ισχύ την εικοστή ημέρα μετά από τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 29 Απριλίου 2004.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. McDOWELL

**ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) Αριθ. 850/2004 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 29ης Απριλίου 2004**

για τους έμμοτους οργανικούς ρύπους και την τροποποίηση της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 175, παράγραφος 1,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²,

Αφού ζήτησαν τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης³,

¹ ΕΕ C

² ΕΕ C

³ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 26ης Φεβρουαρίου 2004 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και Απόφαση του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 2004.

Εκτιμώντας τα εξής:

- (1) Ο παρών κανονισμός αφορά κυρίως την περιβαλλοντική προστασία και την προστασία της ανθρώπινης υγείας. Ως εκ τούτου, νομική βάση είναι το άρθρο 175, παράγραφος 1, της Συνθήκης.
- (2) Η Κοινότητα ανησυχεί σοβαρά για τη συνεχιζόμενη έκλυση έμμονων οργανικών ρύπων στο περιβάλλον. Οι χημικές αυτές ουσίες δεν γνωρίζουν σύνορα και διατηρούνται επί μακρόν στο περιβάλλον μεταφερόμενες σε μεγάλες αποστάσεις μακριά από τις πηγές τους, βιοσυσσωρεύονται μέσω της τροφικής αλυσίδας και ενέχουν κινδύνους για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία . Απαιτείται επομένως η λήψη περαιτέρω αποτελεσματικών μέτρων σε διεθνές επίπεδο ώστε να προστατευθούν η ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον από τέτοιους ρύπους.
- (3) Στο πλαίσιο των ευθυνών της για την προστασία του περιβάλλοντος, η Κοινότητα υπέγραψε στις 24 Ιουνίου 1998 το σχετικό με τους έμμορους οργανικούς ρύπους πρωτόκολλο της σύμβασης του 1979 για τη διασυνοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις, στο εξής «πρωτόκολλο», και στις 22 Μαΐου 2001 τη σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμορους οργανικούς ρύπους, στο εξής «σύμβαση».

- (4) Μολονότι έχει θεσπιστεί σε κοινοτικό επίπεδο νομοθεσία σχετικά με τους έμμοτους οργανικούς ρύπους, οι βασικές ελλείψεις αυτής συνίστανται στην έλλειψη ή στην ανεπάρκεια των διατάξεων σχετικά με την απαγόρευση της παραγωγής και χρήσης οποιουδήποτε από τα επί του παρόντος καταγεγραμμένα χημικά προϊόντα, στην ανυπαρξία πλαισίου απαγόρευσης και άλλων ουσιών σχετικών με έμμοτους οργανικούς ρύπους, αλλά και πλαισίου για την απαγόρευση της παραγωγής και χρήσης νέων ουσιών που εμφανίζουν χαρακτηριστικά εμμόνων οργανικών ρύπων. Καθαυτοί στόχοι μείωσης των εκπομπών δεν έχουν τεθεί σε κοινοτικό επίπεδο, ενώ οι υπάρχοντες κατάλογοι έκλυσης ρύπων δεν καλύπτουν όλες τις πηγές έμμοτων οργανικών ρύπων.
- (5) Για να διασφαλιστεί η συνεπής και αποτελεσματική εκπλήρωση των υποχρεώσεων που υπέχει η Κοινότητα δυνάμει του πρωτοκόλλου και της σύμβασης είναι αναγκαίο να καθοριστεί κοινό νομικό πλαίσιο υπό το οποίο να λαμβάνονται μέτρα που θα αποσκοπούν συγκεκριμένα στην εξάλειψη της παραγωγής, της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης των εκουσίως παραγόμενων έμμοτων οργανικών ρύπων. Επιπλέον, τα χαρακτηριστικά των έμμοτων οργανικών ρύπων θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στο πλαίσιο των σχετικών κοινοτικών προγραμμάτων αξιολόγησης και έγκρισης.
- (6) Είναι απαραίτητο να διασφαλιστεί συντονισμός και συνέπεια τόσο κατά την εφαρμογή σε κοινοτικό επίπεδο των διατάξεων που προβλέπουν οι Συμβάσεις του Ρότερνταμ¹, της Στοκχόλμης και της Βασιλείας², όσο και κατά την συμμετοχή στην ανάπτυξη της Στρατηγικής Προσέγγισης για τη Διαχείριση των Χημικών Ουσιών (ΣΠΔΧ) που πραγματοποιείται στο πλαίσιο των Ηνωμένων Εθνών.

¹ Σύμβαση σχετικά με τη διαδικασία συναίνεσης μετά από ενημέρωση όσον αφορά επικίνδυνα χημικά προϊόντα και φυτοφάρμακα στο διεθνές εμπόριο.

² Σύμβαση για τον έλεγχο της διασυνοριακής διακίνησης επικίνδυνων αποβλήτων και της διάθεσής τους.

-
- (7) Επιπλέον, έχοντας υπόψη ότι οι διατάξεις του παρόντος κανονισμού διέπονται από την αρχή της προφύλαξης όπως προβλέπεται στη Συνθήκη και την Αρχή 15 της Δήλωσης του Ρίο για το Περιβάλλον και την Ανάπτυξη, και δεδομένου ότι είναι απαραίτητο να εξαλειφθεί, όπου αυτό είναι εφικτό, η έκλυση έμμοων οργανικών ρύπων στο περιβάλλον, είναι σκόπιμο σε ορισμένες περιπτώσεις να προβλέπονται μέτρα ελέγχου αυστηρότερα από εκείνα που προβλέπονται στο πρωτόκολλο και τη σύμβαση.
- (8) Ο προτεινόμενος κανονισμός REACH θα μπορούσε να αποτελέσει στο μέλλον ενδεδειγμένο μέσο για την εφαρμογή τόσο των απαραίτητων μέτρων ελέγχου της παραγωγής, της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης των καταλογωγραφημένων ουσιών όσο και των μέτρων ελέγχου σχετικά με υφιστάμενα αλλά και νέα χημικά προϊόντα και παρασιτοκτόνα που εμφανίζουν χαρακτηριστικά έμμοων οργανικών ρύπων. Ωστόσο, με την επιφύλαξη του μελλοντικού κανονισμού REACH και δεδομένου ότι είναι σημαντικό να εφαρμοστούν τα εν λόγω μέτρα ελέγχου των καταλογωγραφημένων ουσιών της σύμβασης και του πρωτοκόλλου το συντομότερο δυνατό, τα μέτρα αυτά θα πρέπει να εφαρμοστούν προς το παρόν με τον παρόντα κανονισμό.

- (9) Στην Κοινότητα, η διάθεση στην αγορά και η χρήση των περισσότερων έμμονων οργανικών ρύπων που καταλογογραφούνται στο πρωτόκολλο ή τη σύμβαση έχουν ήδη καταργηθεί σταδιακά ως αποτέλεσμα των απαγορεύσεων που ορίζονται στην οδηγία 79/117/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 21ης Δεκεμβρίου 1978 περί απαγορεύσεως της θέσεως σε κυκλοφορία και της χρησιμοποίησεως φυτοφαρμακευτικών προϊόντων που περιέχουν ορισμένες δραστικές ουσίες¹ και στην οδηγία 76/769/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουλίου 1976 περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν περιορισμούς κυκλοφορίας στην αγορά και χρήσεως μερικών επικινδύνων ουσιών και παρασκευασμάτων². Ωστόσο, για να ανταποκριθεί η Κοινότητα στις υποχρεώσεις που υπέχει σύμφωνα με το πρωτόκολλο και τη σύμβαση και για να ελαχιστοποιηθούν οι εκλύσεις έμμονων οργανικών ρύπων είναι απαραίτητο και σκόπιμο να απαγορευθεί επίσης η παραγωγή αυτών των ουσιών και να περιοριστούν οι εξαιρέσεις στο ελάχιστο ούτως ώστε οι εξαιρέσεις να ισχύουν μόνον όταν μια ουσία εκπληρώνει μια βασική λειτουργία σε μια συγκεκριμένη εφαρμογή.
- (10) Εξαγωγές των ουσιών που καλύπτονται από τη σύμβαση καθώς και εξαγωγές λινδανίου διέπονται από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 304/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2003³ για τις εισαγωγές και εξαγωγές επικινδύνων χημικών προϊόντων³.

¹ ΕΕ L 33, 8.2.1979, σ. 36. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 807/2003 (ΕΕ L 122, 16.5.2003, σ. 36).

² ΕΕ L 262, 27.9.1976, σ. 201. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2004/21/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 57, 25.2.2004, σ. 4).

³ ΕΕ L 63, 6.3.2003, σ. 1. Κανονισμός όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1213/2003 της Επιτροπής (ΕΕ L 169, 8.7.2003, σ. 27).

- (11) Η παραγωγή και η χρήση εξαχλωροκυκλοεξανίου (HCH), συμπεριλαμβανομένου του λινδανίου, υπόκειται σε περιορισμούς σύμφωνα με το πρωτόκολλο αλλά δεν απαγορεύεται εξ ολοκλήρου. Επειδή αυτή εξακολουθεί να χρησιμοποιείται σε ορισμένα κράτη μέλη δεν είναι δυνατό να απαγορευτούν αμέσως όλες οι υφιστάμενες χρήσεις. Ωστόσο, δεδομένων των επιβλαβών ιδιοτήτων του HCH και των πιθανών κινδύνων που ενέχει η έκλυσή του στο περιβάλλον, η παραγωγή και οι χρήσεις του πρέπει να περιοριστούν στο ελάχιστο και τελικώς να καταργηθούν το αργότερο μέχρι το τέλος του 2007.
- (12) Παρωχημένα ή υπό πλημμελή διαχείριση αποθέματα έμμονων οργανικών ρύπων είναι δυνατό να ενέχουν σοβαρούς κινδύνους για το περιβάλλον και για την ανθρώπινη υγεία, για παράδειγμα με τη μόλυνση του εδάφους και των υπογείων υδάτων. Είναι κατά συνέπεια ενδεδειγμένο να θεσπιστούν διατάξεις οι οποίες να είναι αυστηρότερες από τις οριζόμενες στη σύμβαση. Αποθέματα απαγορευμένων ουσιών πρέπει να αντιμετωπίζονται ως απόβλητα, ενώ αποθέματα ουσιών των οποίων η παραγωγή ή η χρήση εξακολουθεί να επιτρέπεται πρέπει να κοινοποιούνται στις αρχές και να εποπτεύονται δεόντως. Συγκεκριμένα, θα πρέπει τα υπάρχοντα αποθέματα που συνίστανται από ή περιέχουν απαγορευμένους έμμορους οργανικούς ρύπους να αντιμετωπίζονται ως απόβλητα το ταχύτερο δυνατό. Εφόσον απαγορευτούν μελλοντικά και άλλες ουσίες, τα αποθέματά τους πρέπει επίσης να καταστραφούν αμέσως και να μην δημιουργηθούν νέα. Δεδομένων των ειδικών προβλημάτων που αντιμετωπίζουν ορισμένα νέα κράτη μέλη, θα πρέπει να τους παρασχεθεί επαρκής οικονομική και τεχνική ενίσχυση μέσω υφισταμένων κοινοτικών χρηματοπιστωτικών μέσων όπως το ταμείο συνοχής και τα διαρθρωτικά ταμεία.

- (13) Σύμφωνα με την ανακοίνωση της Επιτροπής σχετικά με τη στρατηγική της Κοινότητας για τις διοξίνες, τα φουράνια και τα πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB)¹, με το πρωτόκολλο και τη σύμβαση, οι εκλύσεις έμμονων οργανικών ρύπων που είναι ακούσια παραπροϊόντα βιομηχανικών διεργασιών πρέπει να εντοπίζονται και να περιορίζονται το ταχύτερο δυνατό με απώτερο σκοπό την τελική εξάλειψή τους, όπου τούτο είναι εφικτό. Πρέπει να καταστρωθούν και να εφαρμοστούν κατάλληλα εθνικά σχέδια δράσης, που να καλύπτουν όλες τις πηγές και τα μέτρα, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προβλέπονται υπό την ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία, ώστε να περιοριστούν οι εκλύσεις κατά τρόπο συνεχή και οικονομικώς αποδοτικό το ταχύτερο δυνατό. Προς τον σκοπό αυτό, πρέπει να αναπτυχθούν στο πλαίσιο της σύμβασης τα κατάλληλα μέσα.
- (14) Στο πνεύμα της εν λόγω ανακοίνωσης, απαιτείται η θέσπιση των απαραίτητων προγραμμάτων και μηχανισμών που θα παρέχουν επαρκή δεδομένα παρακολούθησης της παρουσίας διοξινών, φουρανίων και PCB στο περιβάλλον. Εντούτοις, χρειάζεται να εξασφαλιστούν και κατάλληλα εργαλεία τα οποία να μπορούν να χρησιμοποιηθούν με όρους οικονομικώς και τεχνικώς βιώσιμους.

¹ ΕΕ C 322, 17.11.2001, σ. 2.

- (15) Σύμφωνα με τη σύμβαση, το περιεχόμενο των αποβλήτων σε έμμοτους οργανικούς ρύπους πρέπει να καταστρέφεται ή να μετατρέπεται κατά τρόπο μη αναστρέψιμο σε ουσίες που δεν παρουσιάζουν παρεμφερή χαρακτηριστικά, εκτός εάν είναι προτιμότερος από περιβαλλοντική άποψη άλλος χειρισμός. Δεδομένου ότι η ισχύουσα κοινοτική νομοθεσία για τα απόβλητα δεν προβλέπει ειδικές διατάξεις για τέτοιες ουσίες, οι διατάξεις αυτές πρέπει να ορισθούν στον παρόντα κανονισμό. Για να διασφαλιστεί υψηλό επίπεδο προστασίας πρέπει να καθοριστούν κοινές οριακές τιμές συγκέντρωσης ουσιών στα απόβλητα πριν τις 31 Δεκεμβρίου 2005.
- (16) Αναγνωρίζεται η σπουδαιότητα του εντοπισμού και του διαχωρισμού αποβλήτων που συνίστανται, περιέχουν ή είναι μολυσμένα από έμμοτους οργανικούς ρύπους στην πηγή προκειμένου να ελαχιστοποιηθεί η διάδοση των χημικών αυτών ουσιών σε άλλα απόβλητα. Η οδηγία 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 12ης Δεκεμβρίου 1991 για τα επικίνδυνα απόβλητα¹ θέσπισε κοινοτικούς κανόνες σχετικά με τη διαχείριση των επικινδύνων αποβλήτων με τους οποίους τα κράτη μέλη υποχρεώνονται να λαμβάνουν τα απαραίτητα μέτρα προκειμένου να απαιτούν όπως οι εγκαταστάσεις και οι επιχειρήσεις που διαθέτουν, ανακτούν, συλλέγουν ή μεταφέρουν επικίνδυνα απόβλητα δεν αναμιγνύουν διαφορετικές κατηγορίες επικινδύνων αποβλήτων ή δεν αναμιγνύουν επικίνδυνα απόβλητα με μη επικίνδυνα απόβλητα.

¹ ΕΕ L 377, 31.12.1991, σ. 20. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με την οδηγία 94/31/ΕΚ (ΕΕ L 168, 2.7.1994, σ. 28).

-
- (17) Η σύμβαση προβλέπει ότι κάθε συμβαλλόμενο μέρος εκπονεί σχέδιο εκπλήρωσης των υποχρεώσεων που υπέχει δυνάμει της σύμβασης. Τα κράτη μέλη πρέπει να παρέχουν δυνατότητες για τη συμμετοχή του κοινού στην κατάρτιση των σχεδίων εφαρμογής τους. Καθώς η αρμοδιότητα επιμερίζεται εν προκειμένω μεταξύ Κοινότητας και κρατών μελών, τα σχέδια εφαρμογής πρέπει να εκπονούνται τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Πρέπει να ενθαρρύνεται η συνεργασία και η ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ της Επιτροπής και των αρχών των κρατών μελών.
- (18) Σύμφωνα με τη σύμβαση και το πρωτόκολλο, πληροφορίες για τους έμμοιους οργανικούς ρύπους πρέπει να παρέχονται στα άλλα συμβαλλόμενα μέρη. Πρέπει επίσης να ενθαρρύνεται η ανταλλαγή πληροφοριών με τρίτες χώρες που δεν είναι συμβαλλόμενα μέρη αυτών των συμφωνιών.
- (19) Η ευαισθητοποίηση της κοινής γνώμης όσον αφορά τους κινδύνους που ενέχουν οι έμμοιοι οργανικοί ρύποι τόσο για την υγεία της σημερινής και των επομένων γενεών όσο και για το περιβάλλον, είναι, ιδίως στις αναπτυσσόμενες χώρες, συχνά ανεπαρκής, γεγονός που καθιστά απαραίτητη μια ευρείας κλίμακας εκστρατεία ενημέρωσης προκειμένου να αυξηθούν η εγρήγορση αλλά και η υποστήριξη για περιορισμούς και απαγορεύσεις. Σύμφωνα με τη σύμβαση, τόσο προγράμματα ευαισθητοποίησης του κοινού σχετικά με αυτές τις ουσίες, ιδίως για τις πλέον ευάλωτες ομάδες, όσο και προγράμματα εκπαίδευσης εργατών, επιστημόνων, εκπαιδευτικών και τεχνικού και διευθυντικού προσωπικού, πρέπει, εφόσον κρίνεται σκόπιμο, να προάγονται και να ενισχύονται.

- (20) Εφόσον τούτο ζητηθεί και είναι εφικτό στο πλαίσιο των υφισταμένων πόρων, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη θα πρέπει να συνεργαστούν προκειμένου να παράσχουν κατάλληλη και έγκαιρη τεχνική αρωγή που θα αποσκοπεί ειδικώς στην ενίσχυση της ικανότητας των αναπτυσσομένων χωρών και των χωρών των οποίων η οικονομία ευρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο να εφαρμόσουν τη σύμβαση. Η τεχνική αρωγή θα πρέπει να περιλαμβάνει την ανάπτυξη και εφαρμογή κατάλληλων εναλλακτικών προϊόντων, μεθόδων και στρατηγικών, μεταξύ άλλων ως προς τη χρήση DDT για τον έλεγχο των φορέων ασθενειών, η οποία, βάσει της σύμβασης, μπορεί να χρησιμοποιηθεί μόνο σύμφωνα με τις συστάσεις και κατευθυντήριες γραμμές της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες τοπικά ασφαλείς, αποτελεσματικές και οικονομικά προσιτές εναλλακτικές λύσεις δεν διατίθενται στην εν λόγω χώρα.
- (21) Χρειάζεται τακτική αξιολόγηση της αποτελεσματικότητας των μέτρων που λαμβάνονται για μείωση των εκλύσεων έμμονων οργανικών ρύπων. Προς τούτο, τα κράτη μέλη πρέπει να υποβάλλουν στην Επιτροπή σε τακτική βάση εκθέσεις οι οποίες θα αναφέρονται κυρίως στους απογραφικούς καταλόγους εκλύσεων, τα κοινοποιημένα αποθέματα και την παραγωγή και διάθεση στην αγορά ουσιών που τελούν υπό περιορισμούς. Η Επιτροπή, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, πρέπει να αναπτύξει κοινό υπόδειγμα για τις εκθέσεις των κρατών μελών.

- (22) Η σύμβαση και το πρωτόκολλο προβλέπουν ότι τα συμβαλλόμενα μέρη έχουν τη δυνατότητα να προτείνουν άλλες ουσίες για υπαγωγή σε διεθνούς κλίμακας μέτρα και, συνεπώς, είναι δυνατόν να συμπεριληφθούν επιπλέον ουσίες στις εν λόγω συμφωνίες, οπότε θα πρέπει να τροποποιηθεί αντιστοίχως ο παρών κανονισμός. Επιπλέον, πρέπει να είναι δυνατή η τροποποίηση των υφισταμένων λημμάτων των παραρτημάτων του παρόντος κανονισμού ώστε, μεταξύ άλλων, να προσαρμόζονται στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο.
- (23) Όταν τα παραρτήματα του παρόντος κανονισμού τροποποιούνται κατ' εφαρμογή τυχόν καταχωρήσεων ενός πρόσθετου, προγραμματισμένης παραγωγής, έμμονου οργανικού ρύπου στο πρωτόκολλο ή στη σύμβαση, αυτός πρέπει να περιλαμβάνεται στο Παράρτημα II και όχι στο Παράρτημα I, μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις και μετά από κατάλληλη αιτιολόγηση.
- (24) Τα απαιτούμενα μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού θεσπίζονται σύμφωνα με την απόφαση 1999/468/EK του Συμβουλίου της 28ης Ιουνίου 1999 για τον καθορισμό των όρων άσκησης των εκτελεστικών αρμοδιοτήτων που ανατίθενται στην Επιτροπή¹.
- (25) Για να διασφαλιστεί η διαφάνεια, η αμεροληψία και η συνοχή σε επίπεδο δράσεων επιβολής, τα κράτη μέλη πρέπει να θεσπίσουν κανόνες για τις κυρώσεις που θα εφαρμόζονται σε περιπτώσεις παραβίασης των διατάξεων του παρόντος κανονισμού και να μεριμνούν για την εφαρμογή τους. Οι κυρώσεις αυτές πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές, καθόσον η μη συμμόρφωση ενδέχεται να πλήξει την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον. Στις περιπτώσεις που τούτο κρίνεται σκόπιμο, στοιχεία σχετικά με παραβάσεις των διατάξεων του παρόντος κανονισμού θα πρέπει να δημοσιεύονται.

¹ ΕΕ L 184, 17.7.1999, σ. 23.

(26) Δεδομένου ότι οι στόχοι του παρόντος κανονισμού, συγκεκριμένα η προστασία του περιβάλλοντος και της ανθρώπινης υγείας από έμμενους οργανικούς ρύπους, δεν είναι δυνατό να επιτευχθούν επαρκώς από τα κράτη μέλη, λόγω των διασυνοριακών επιπτώσεων αυτών των ρύπων, και, κατά συνέπεια, είναι δυνατό να επιτευχθούν καλύτερα σε κοινοτικό επίπεδο, η Κοινότητα μπορεί να λάβει μέτρα, σύμφωνα με την αρχή της επικουρικότητας που διατυπώνεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης. Σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, όπως διατυπώνεται στο εν λόγω άρθρο, ο παρών κανονισμός δεν υπερβαίνει τα απολύτως αναγκαία για την επίτευξη των στόχων αυτών.

(27) Με βάση τα ανωτέρω, η οδηγία 79/117/ΕΟΚ θα πρέπει να τροποποιηθεί,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΟΝ ΠΑΡΟΝΤΑ ΚΑΝΟΝΙΣΜΟ:

Άρθρο 1

Σκοπός και πεδίο εφαρμογής

1. Σύμφωνα μεταξύ άλλων με την αρχή της προφύλαξης, σκοπός του παρόντος κανονισμού είναι η προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος από έμμονους οργανικούς ρύπους μέσω της απαγόρευσης, της όσο το δυνατόν ταχύτερης διακοπής ή του περιορισμού της παραγωγής, της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης των ουσιών οι οποίες υπόκεινται στη σύμβαση της Στοκχόλμης για τους έμμονους οργανικούς ρύπους, στο εξής «σύμβαση», ή του πρωτοκόλλου του 1998 στη σύμβαση του 1979 για τη διασυννοριακή ρύπανση της ατμόσφαιρας σε μεγάλες αποστάσεις, (στο εξής «πρωτόκολλο»), και μέσω της ελαχιστοποίησης, με σκοπό την κατά το δυνατόν ταχύτερη δυνατή βαθμιαία διακοπή, των εκλύσεων τέτοιων ουσιών καθώς και μέσω της θέσπισης διατάξεων σχετικά με απόβλητα που συνίστανται από, περιέχουν ή έχουν μολυνθεί από οποιαδήποτε από αυτές τις ουσίες.
2. Τα άρθρα 3 και 4 δεν εφαρμόζονται στα απόβλητα τα οποία συνίστανται, περιέχουν ή έχουν μολυνθεί από ουσία η οποία περιλαμβάνεται στους καταλόγους των παραρτημάτων I ή II.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς του παρόντος κανονισμού :

- (α) ως «διάθεση στην αγορά» νοείται η παροχή ή ο εφοδιασμός τρίτων έναντι πληρωμής ή δωρεάν· ως διάθεση στην αγορά θεωρούνται επίσης οι εισαγωγές στο τελωνειακό έδαφος της Κοινότητας·

- (β) ως «αντικείμενο» νοείται το προϊόν που συνίσταται από μία ή περισσότερες ουσίες και/ή παρασκευάσματα, το οποίο κατά την παραγωγή λαμβάνει συγκεκριμένο σχήμα, επιφάνεια ή μορφή που καθορίζουν την τελική του χρήση σε μεγαλύτερο βαθμό από ό,τι η χημική του σύσταση·
- (γ) η «ουσία» νοείται κατά το άρθρο 2 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ¹.
- (δ) το «παρασκεύασμα» νοείται κατά την έννοια του άρθρου 2 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ·
- (ε) το «απόβλητο» νοείται κατά το άρθρο 1, στοιχείο α) της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ².
- (στ) η «διάθεση» νοείται κατά το άρθρο 1, στοιχείο ε), της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ·
- (ζ) η «ανάκτηση» νοείται κατά το άρθρο 1, στοιχείο στ), της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ.

Άρθρο 3

Έλεγχος της παραγωγής, διάθεσης στην αγορά και χρήσης

1. Απαγορεύεται η παραγωγή, η διάθεση στην αγορά και η χρήση ουσιών του παραρτήματος Ι, ανεξαρτήτως εάν βρίσκονται σε αυτούσια μορφή ή σε παρασκευάσματα ή ως συστατικά αντικειμένων.

¹ Οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 27ης Ιουνίου 1967 περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων περί ταξινομήσεως, συσκευασίας και επισήμανσεως των επικινδύνων ουσιών (ΕΕ Ρ 196, 16.8.1967, σ. 1). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 807/2003 του Συμβουλίου (ΕΕ L 122, 16.5.2003, σ. 36).

² Οδηγία 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1975 περί των στερεών αποβλήτων (ΕΕ L 194, 25.7.1975, σ. 39). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284, 31.10.2003, σ. 1).

2. Η παραγωγή, η διάθεση στην αγορά και η χρήση ουσιών του παραρτήματος II, ανεξαρτήτως εάν βρίσκονται σε αυτούσια μορφή ή σε παρασκευάσματα ή ως συστατικά αντικειμένων, περιορίζεται υπό τους όρους του εν λόγω παραρτήματος.
3. Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή, στο πλαίσιο της αξιολόγησης και έγκρισης προγραμμάτων για υφιστάμενα και νέα χημικά προϊόντα και παρασιτοκτόνα που εμπίπτουν στην σχετική κοινοτική νομοθεσία, λαμβάνουν υπόψη τους τα κριτήρια της παραγράφου 1, του παραρτήματος Δ, της σύμβασης και προβαίνουν στη λήψη των απαραίτητων μέτρων με σκοπό τον έλεγχο υφισταμένων χημικών και παρασιτοκτόνων καθώς και την πρόληψη της παραγωγής, της διάθεσης στην αγορά και της χρήσης νέων χημικών προϊόντων και παρασιτοκτόνων τα οποία εμφανίζουν χαρακτηριστικά εμμόνων οργανικών ρύπων.

Άρθρο 4

Εξαιρέσεις από τα μέτρα ελέγχου

1. Το άρθρο 3 δεν εφαρμόζεται σε:
- (α) ουσίες χρησιμοποιούμενες για ερευνητικούς σκοπούς σε εργαστηριακή κλίμακα ή ως πρότυπα αναφοράς,
 - (β) ουσίες που ανευρίσκονται ως ακούσιες ιχνοποσότητες ρύπων σε ουσίες, παρασκευάσματα ή αντικείμενα.
2. Το άρθρο 3 δεν εφαρμόζεται όταν πρόκειται για ουσία που ανευρίσκεται ως συστατικό αντικειμένου το οποίο παρήχθη πριν ή κατά την ημερομηνία θέσης σε ισχύ του παρόντος κανονισμού επί 6 μήνες μετά την έναρξη ισχύος του.

Το άρθρο 3 δεν εφαρμόζεται όταν μια ουσία ανευρίσκεται ως συστατικό αντικειμένων που χρησιμοποιούνται ήδη πριν ή κατά την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Ωστόσο, όταν κράτος μέλος ενημερωθεί σχετικά με αντικείμενα που αναφέρονται στο πρώτο και στο δεύτερο εδάφιο πληροφορεί αμέσως την Επιτροπή σχετικά.

Όταν η Επιτροπή λάβει πληροφορίες σχετικές με τα εν λόγω αντικείμενα κατά τον προαναφερόμενο ή άλλο τρόπο τις κοινοποιεί, κατά περίπτωση, στη γραμματεία της σύμβασης χωρίς καθυστέρηση.

3. Για ουσία που περιλαμβάνεται στο Μέρος Α του παραρτήματος Ι ή στο Μέρος Α του παραρτήματος ΙΙ, κράτος μέλος που επιθυμεί να επιτρέψει, μέχρι τη λήξη της προθεσμίας που προσδιορίζεται στο αντίστοιχο παράρτημα, την παραγωγή και χρήση της εν λόγω ουσίας ως ενδιάμεσης σε κλειστό σύστημα σε συγκεκριμένο χώρο απευθύνει την ανάλογη κοινοποίηση στη γραμματεία της σύμβασης.

Ωστόσο, η εν λόγω κοινοποίηση επιτρέπεται μόνον εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

- (α) στο σχετικό παράρτημα έχει καταχωρηθεί σημείωση σύμφωνα με την οποία είναι δυνατό να επιτραπεί ειδικώς η παραγωγή και η χρήση της εν λόγω ουσίας,
- (β) κατά τη διαδικασία μεταποίησης η ουσία θα μετατραπεί σε μία ή περισσότερες άλλες ουσίες που δεν έχει/έχουν ιδιότητες έμμονου οργανικού ρύπου,

- (γ) δεν αναμένεται ότι άνθρωποι ή το περιβάλλον θα εκτεθούν σε σημαντικές ποσότητες της ουσίας κατά την παραγωγή και χρήση της όπως έδειξε η αξιολόγηση του εν λόγω κλειστού συστήματος σύμφωνα με τις διατάξεις της οδηγίας 2001/59/EK της Επιτροπής¹.

Η κοινοποίηση απευθύνεται επίσης στα λοιπά κράτη μέλη και την Επιτροπή και παρέχει λεπτομερή στοιχεία σχετικά με την πραγματική ή κατ' εκτίμηση συνολική παραγωγή και χρήση της εν λόγω ουσίας και τη φύση της διεργασίας κλειστού συστήματος σε συγκεκριμένο χώρο, προσδιορίζοντας την ποσότητα οποιασδήποτε μη μετατρεπόμενης και ακουσίας ιχνοποσότητας μόλυνσης από οποιουδήποτε έμμοτους οργανικούς ρύπους-πρώτες ύλες στο τελικό προϊόν.

Η προθεσμία που αναφέρεται στο πρώτο εδάφιο είναι δυνατό να μεταβληθεί όταν, μετά από επανειλημμένη κοινοποίηση από το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος στη γραμματεία της σύμβασης, υπάρξει ρητή ή σιωπηρή συναίνεση δυνάμει της σύμβασης για τη συνέχιση παραγωγής και χρήσης της ουσίας για περαιτέρω χρονικό διάστημα.

Άρθρο 5

Αποθέματα

1. Ο κάτοχος αποθέματος που συνίσταται ή περιέχει ουσία η οποία περιλαμβάνεται στο παράρτημα I ή στο παράρτημα II, της οποίας δεν επιτρέπεται καμία χρήση, οφείλει να διαχειριστεί το εν λόγω απόθεμα ως απόβλητο και σύμφωνα με το άρθρο 7.

¹ Οδηγία 2001/59/EK της Επιτροπής της 6ης Αυγούστου 2001 σχετικά με την προσαρμογή στην τεχνική πρόοδο, για εικοστή όγδοη φορά, της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση, συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών (ΕΕ L 225, 21.8.2001, σ. 1).

2. Ο κάτοχος αποθέματος ποσότητας μεγαλύτερης των 50kg η οποία συνίσταται ή περιέχει ουσία περιλαμβανόμενη στο παράρτημα I ή II, και της οποίας η χρήση επιτρέπεται, παρέχει στην αρμόδια αρχή του κράτους μέλους όπου ευρίσκεται το απόθεμα, πληροφορίες σχετικά με τη φύση και την ποσότητα του αποθέματος. Οι πληροφορίες αυτές παρέχονται εντός 12 μηνών από τη θέση σε ισχύ του παρόντος κανονισμού και των τροποποιήσεων των παραρτημάτων I ή II και εν συνεχεία μια φορά τον χρόνο μέχρις ότου λήξει η προθεσμία που προβλέπεται στο παράρτημα I ή II αναφορικά με την περιορισμένη χρήση.

Ο κάτοχος διαχειρίζεται το απόθεμα κατά τρόπο ασφαλή, αποτελεσματικό και περιβαλλοντικώς ορθό.

3. Τα κράτη μέλη παρακολουθούν τη χρήση και διαχείριση των κοινοποιημένων αποθεμάτων.

Άρθρο 6

Μείωση, ελαχιστοποίηση και εξάλειψη των εκπομπών

1. Εντός διετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, τα κράτη μέλη καταρτίζουν και διατηρούν απογραφικούς καταλόγους εκλυόμενων ρύπων για τις ουσίες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα III, στον αέρα, το νερό και την ξηρά σύμφωνα με τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από τη σύμβαση και το πρωτόκολλο.

2. Ένα κράτος μέλος κοινοποιεί το σχέδιο δράσης του σχετικά με τα μέτρα εντοπισμού, χαρακτηρισμού και ελαχιστοποίησης με στόχο να εξάλειψει, εάν αυτό είναι εφικτό, το ταχύτερο δυνατόν το σύνολο των εκλυόμενων ρύπων σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση τόσο προς την Επιτροπή όσο και προς τα υπόλοιπα κράτη μέλη ως μέρος του εθνικού σχεδίου εφαρμογής του, σύμφωνα με το άρθρο 8.

Το σχέδιο δράσης περιλαμβάνει μέτρα για την προώθηση της ανάπτυξης και, εφόσον απαιτείται, απαιτεί τη χρήση υποκατάστατων ή τροποποιημένων υλικών, προϊόντων και διαδικασιών προκειμένου να αποτραπεί ο σχηματισμός και η έκλυση των ουσιών που απαριθμούνται στο Παράρτημα III.

3. Τα κράτη μέλη, όταν εξετάζουν προτάσεις περί κατασκευής νέων εγκαταστάσεων ή ουσιαστικής τροποποίησης υφισταμένων εγκαταστάσεων που χρησιμοποιούν διαδικασίες που αποδεσμεύουν χημικά του παραρτήματος III, με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/61/EK¹, εξετάζουν κατά προτεραιότητα εναλλακτικές διαδικασίες, τεχνικές ή πρακτικές παρόμοιας χρησιμότητας, οι οποίες δεν επιτρέπουν το σχηματισμό και την αποδέσμευση χημικών ουσιών του παραρτήματος III.

Άρθρο 7

Διαχείριση αποβλήτων

1. Οι παραγωγοί και οι κάτοχοι αποβλήτων καταβάλλουν κάθε εύλογη προσπάθεια για να αποτρέψουν, όταν αυτό είναι εφικτό, τη μόλυνση των αποβλήτων αυτών από τις ουσίες που απαριθμούνται στο Παράρτημα IV.

2. Κατά παρέκκλιση της οδηγίας 96/59/EK², απόβλητα που συνίστανται, περιέχουν ή είναι μολυσμένα από ουσία περιλαμβανόμενη στο παράρτημα IV διατίθενται ή ανακτώνται, χωρίς αδικαιολόγητες καθυστερήσεις και σύμφωνα με τις διατάξεις του παραρτήματος V, μέρος 1, και κατά τρόπο που να εξασφαλίζει ότι το περιεχόμενό τους σε έμμοιους οργανικούς ρύπους καταστρέφεται ή μετατρέπεται κατά τρόπο μη αναστρέψιμο, έτσι ώστε τα εναπομένοντα απόβλητα και οι εκλυόμενοι ρύποι να μην παρουσιάζουν ιδιότητες έμμοιων οργανικών ρύπων.

¹ Οδηγία 96/61/EK του Συμβουλίου, της 24ης Σεπτεμβρίου 1996 σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (ΕΕ L 257, 10.10.1996, σ. 26). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

² Οδηγία 96/59/EK του Συμβουλίου της 16ης Σεπτεμβρίου 1996 για τη διάθεση των πολυχλωροδιφαινυλίων και των πολυχλωροτριφαινυλίων (PCB/PCT) (ΕΕ L 243, 24.9.1996, σ. 31).

Κατά τη διενέργεια τέτοιας εργασίας διάθεσης ή ανάκτησης, κάθε ουσία που απαριθμείται στο Παράρτημα IV μπορεί να απομονωθεί από τα απόβλητα, εφόσον η ουσία αυτή διατίθεται στη συνέχεια σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο.

3. Διαδικασίες διάθεσης ή ανάκτησης που θα οδηγήσουν ενδεχομένως στην ανάκτηση, ανακύκλωση, άμεση επαναχρησιμοποίηση ή περαιτέρω χρησιμοποίηση ουσιών που απαριθμούνται στο παράρτημα IV, απαγορεύονται.

4. Κατά παρέκκλιση από τις διατάξεις της παραγράφου 2 :

- (α) απόβλητα που περιέχουν ή έχουν μολυνθεί από οποιαδήποτε ουσία αναφέρεται στο παράρτημα IV μπορούν εξάλλου να διατεθούν ή να ανακτηθούν σύμφωνα με την σχετική κοινοτική νομοθεσία, εφόσον η ποσότητα ουσιών που αναφέρονται στο παράρτημα IV στα απόβλητα δεν υπερβαίνει τις οριακές τιμές συγκέντρωσης που καθορίζονται στο παράρτημα IV πριν τις 31 Δεκεμβρίου 2005, βάσει της διαδικασίας του άρθρου 17, παράγραφος 2. Μέχρι να καθοριστούν όρια συγκέντρωσης βάσει αυτής της διαδικασίας, η αρμόδια αρχή κράτους μέλους δύναται να εγκρίνει ή να εφαρμόζει οριακές τιμές συγκέντρωσης ή ειδικές τεχνικές απαιτήσεις όσον αφορά τη διάθεση ή την ανάκτηση αποβλήτων βάσει του παρόντος εδαφίου·
- (β) κράτος μέλος ή αρμόδια αρχή που έχει οριστεί από το εν λόγω κράτος μέλος δύναται, σε εξαιρετικές περιπτώσεις, και όσον αφορά απόβλητα που αναφέρονται στο παράρτημα V, μέρος 2, και περιέχουν ή έχουν μολυνθεί από ουσίες που αναφέρονται στο παράρτημα IV μέχρι τα όρια συγκέντρωσης που καθορίζονται στο παράρτημα V, μέρος 2, να επιτρέψει την κατ' άλλο τρόπο διαχείριση των αποβλήτων αυτών σύμφωνα με μέθοδο που αναφέρεται στο παράρτημα V, μέρος 2, υπό τη προϋπόθεση ότι:

- (i) ο ενδιαφερόμενος φορέας έχει αποδείξει κατά τρόπο πειστικό ενώπιον της αρμόδιας αρχής του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ότι η απολύμανση των αποβλήτων από ουσίες που αναφέρονται στο παράρτημα IV δεν ήταν εφικτή και ότι η καταστροφή ή η μη αναστρέψιμη μετατροπή του περιεχομένου σε έμμοτους οργανικούς ρύπους, ακόμα και εάν πραγματοποιηθεί σύμφωνα με τη βέλτιστη περιβαλλοντική πρακτική ή τις βέλτιστες διαθέσιμες πρακτικές, δεν συνιστά την από περιβαλλοντικής άποψης προτιμητέα επιλογή και η αρμόδια αρχή έδωσε εν συνεχεία τη συγκατάθεσή της για την εναλλακτική διαδικασία·
- (ii) η εν λόγω διαδικασία συνάδει με την υφιστάμενη κοινοτική νομοθεσία και τις προϋποθέσεις που καθορίζονται στα σχετικά επιπρόσθετα μέτρα που αναφέρονται στη παράγραφο 6 και
- (iii) το ενδιαφερόμενο κράτος μέλος έχει ενημερώσει τα λοιπά κράτη μέλη και την Επιτροπή για την άδεια που χορήγησε καθώς και για την αιτιολόγηση αυτής.

5. Οι οριακές τιμές συγκέντρωσης του παραρτήματος V, μέρος 2, καθορίζονται για τους σκοπούς της παραγράφου 4, στοιχείο β), πριν τις 31 Δεκεμβρίου 2005, βάσει της διαδικασίας του άρθρου 17, παράγραφος 2.

Μέχρι να καθοριστούν οι εν λόγω οριακές τιμές συγκέντρωσης :

- α) Η αρμόδια αρχή δύναται να εγκρίνει ή να εφαρμόζει οριακές τιμές συγκέντρωσης ή ειδικές τεχνικές απαιτήσεις όσον αφορά απόβλητα των οποίων η διαχείριση πραγματοποιείται βάσει της παραγράφου 4, στοιχείο β)·

β) Στις περιπτώσεις διαχείρισης αποβλήτων βάσει της παραγράφου 4, στοιχείο β), οι ενδιαφερόμενοι φορείς θα παράσχουν πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο των αποβλήτων σε έμμονους οργανικούς ρύπους στην αρμόδια αρχή.

6. Η Επιτροπή δύναται, εφόσον απαιτείται και λαμβάνοντας υπόψη τις τεχνικές εξελίξεις και τις σχετικές διεθνείς κατευθυντήριες γραμμές και αποφάσεις καθώς και εγκρίσεις που έχει ενδεχομένως χορηγήσει κράτος μέλος ή η αρμόδια αρχή που έχει ορίσει κράτος μέλος, σύμφωνα με την παράγραφο 4 και το παράρτημα V, να θεσπίσει πρόσθετα μέτρα για την εφαρμογή του παρόντος άρθρου. Η Επιτροπή ορίζει τη μορφή υπό την οποία τα κράτη μέλη κοινοποιούν αυτές τις πληροφορίες, σύμφωνα με την παράγραφο 4, στοιχείο β), σημείο iii). Τα εν λόγω μέτρα αποφασίζονται σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2.

7. Έως την 31η Δεκεμβρίου 2009, η Επιτροπή επανεξετάζει τις παρεκκλίσεις στις διατάξεις της παραγράφου 4, υπό το φως των διεθνών και τεχνικών εξελίξεων, εκτιμώντας ιδιαίτερα κατά πόσον η εφαρμογή τους είναι προτιμητέα από την άποψη της προστασίας του περιβάλλοντος.

Άρθρο 8

Σχέδια εφαρμογής

1. Τα κράτη μέλη, κατά την εκπόνηση των εθνικών τους σχεδίων εφαρμογής, παρέχουν εγκαίρως στο κοινό σύμφωνα με τις εθνικές διαδικασίες τους τη δυνατότητα να συμμετάσχει αποτελεσματικά στην εν λόγω διαδικασία.

2. Μετά τη θέσπιση του εθνικού του σχεδίου εφαρμογής, σύμφωνα με τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τη σύμβαση, κάθε κράτος μέλος το κοινοποιεί στην Επιτροπή και τα λοιπά κράτη μέλη.
3. Κατά την εκπόνηση των σχεδίων εφαρμογής, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη ανταλλάσσουν πληροφορίες σχετικά με το περιεχόμενο, εφόσον απαιτείται.
4. Εντός διετίας από τη θέση σε ισχύ του παρόντος κανονισμού, η Επιτροπή καταρτίζει σχέδιο εφαρμογής των υποχρεώσεων της Κοινότητας που απορρέουν από τη σύμβαση.

Η Επιτροπή κοινοποιεί στα κράτη μέλη το κοινοτικό σχέδιο εφαρμογής αμέσως μετά τη θέσπισή του.

Η Επιτροπή αναθεωρεί και ενημερώνει το κοινοτικό σχέδιο εφαρμογής, εφόσον απαιτείται.

Άρθρο 9

Παρακολούθηση

Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη εκπονούν, σε στενή συνεργασία, κατάλληλα προγράμματα και μηχανισμούς που να ανταποκρίνονται στις τελευταίες εξελίξεις για την τακτική παροχή συγκρίσιμων δεδομένων σχετικών με τη συνεχή παρακολούθηση της παρουσίας στο περιβάλλον διοξινών, φουρανίων και PCB, όπως παρατίθενται στο Παράρτημα III. Για την εκπόνηση τέτοιων προγραμμάτων και μηχανισμών, λαμβάνονται δεόντως υπόψη οι εξελίξεις στο πλαίσιο του πρωτοκόλλου και της σύμβασης.

Άρθρο 10

Ανταλλαγή πληροφοριών

1. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη διευκολύνουν και αναλαμβάνουν την ανταλλαγή πληροφοριών εντός της Κοινότητας και με τρίτες χώρες, σχετικά με τη μείωση, τη μείωση στο ελάχιστο ή εξάλειψη, εάν αυτό είναι δυνατόν, της παραγωγής, της χρήσης και της έκλυσης έμμονων οργανικών ρύπων και σχετικά με εναλλακτικές αυτών ουσίες, διευκρινίζοντας τους κινδύνους και το οικονομικό και κοινωνικό κόστος αυτών των εναλλακτικών ουσιών.
2. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη προωθούν και διευκολύνουν, εφόσον απαιτείται, όσον αφορά τους έμμοτους οργανικούς ρύπους :
 - (α) προγράμματα ευαισθητοποίησης, που περιλαμβάνουν και τις επιπτώσεις των ρύπων αυτών στην υγεία και το περιβάλλον, τις δυνατότητες αντικατάστασής τους καθώς και τη μείωση ή την εξάλειψη της παραγωγής, της χρήσης και έκλυσής τους, ειδικά για :
 - (i) πολιτικούς φορείς και φορείς λήψεως αποφάσεων,
 - (ii) ιδιαίτερα ευάλωτες ομάδες·
 - (β) παροχή πληροφοριών στο κοινό·
 - (γ) εκπαίδευση, κυρίως των εργατών, των επιστημόνων, των εκπαιδευτών και του τεχνικού και διευθυντικού προσωπικού.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της οδηγίας 2003/4/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 28ης Ιανουαρίου 2003 για την πρόσβαση του κοινού σε περιβαλλοντικές πληροφορίες¹, δεν θεωρούνται εμπιστευτικές οι πληροφορίες σχετικά με την υγεία και ασφάλεια των ανθρώπων και με το περιβάλλον. Η Επιτροπή και τα κράτη μέλη που ανταλλάσσουν άλλες πληροφορίες με τρίτη χώρα προστατεύουν οποιαδήποτε εμπιστευτική πληροφορία, όπως συμφωνήθηκε μεταξύ των μερών.

Άρθρο 11

Τεχνική αρωγή

Σύμφωνα με τα άρθρα 12 και 13 της σύμβασης, η Επιτροπή και τα κράτη μέλη συνεργάζονται για την παροχή κατάλληλης και έγκαιρης τεχνικής και χρηματοοικονομικής αρωγής σε αναπτυσσόμενες χώρες και χώρες των οποίων η οικονομία βρίσκεται σε μεταβατικό στάδιο, κατόπιν αιτήματος και εντός του πλαισίου των διαθέσιμων πόρων και λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαίτερες ανάγκες της κάθε χώρας, με σκοπό την ενίσχυση της ικανότητάς τους να ανταποκριθούν πλήρως στις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από την σύμβαση. Η αρωγή αυτή δύναται να διοχετευθεί επίσης μέσω μη κυβερνητικών οργανισμών.

Άρθρο 12

Υποβολή εκθέσεων

1. Τα κράτη μέλη διαβιβάζουν στην Επιτροπή ανά τριετία πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού, περιλαμβανομένων και πληροφοριών σχετικών με παραβιάσεις και κυρώσεις.

¹ ΕΕ L 41, 14.2.2003, σ. 26.

-
2. Τα κράτη μέλη παρέχουν ετησίως στην Επιτροπή στατιστικά στοιχεία σχετικά με την πραγματική ή κατ'εκτίμηση συνολική παραγωγή και διάθεση στην αγορά ουσιών που περιλαμβάνονται στο παράρτημα I ή II.
3. Εντός τριετίας από την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού και ανά τριετία στη συνέχεια, τα κράτη μέλη υποβάλλουν στην Επιτροπή τα ακόλουθα στοιχεία:
- α) συνοπτικές πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από κοινοποιήσεις σχετικά με τα αποθέματα, οι οποίες παραλήφθηκαν κατ'εφαρμογή του άρθρου 5, παράγραφος 2,
 - β) συνοπτικές πληροφορίες που συγκεντρώθηκαν από τους απογραφικούς καταλόγους για τις εκλύσεις οι οποίοι καταρτίστηκαν κατ'εφαρμογή του άρθρου 6, παράγραφος 1,
 - γ) συνοπτικές πληροφορίες σχετικά με την παρουσία διοξινών, φουρανίων και PCB στο περιβάλλον, όπως ορίζονται στο παράρτημα III, που συγκεντρώθηκαν κατ'εφαρμογή του άρθρου 9.
4. Όσον αφορά τα στοιχεία και τις πληροφορίες που κοινοποιούν τα κράτη μέλη, δυνάμει των παραγράφων 1, 2 και 3, η Επιτροπή καθορίζει εκ των προτέρων ενιαία μορφή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2.
5. Για τις ουσίες που καταλογογραφούνται στη σύμβαση, η Επιτροπή εκπονεί, σε διαστήματα που θα προσδιοριστούν από τη διάσκεψη των μερών της σύμβασης, έκθεση με βάση τις πληροφορίες που της παρέχουν τα κράτη μέλη σύμφωνα με την παράγραφο 2 και τη διαβιβάζει στη γραμματεία της σύμβασης.

6. Η Επιτροπή εκπονεί ανά τριετία έκθεση σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος κανονισμού και την εντάσσει σε συγκεντρωτική έκθεση η οποία περιέχει τις πληροφορίες που διατίθενται ήδη στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Μητρώου Ρυπογόνων Εκπομπών (EPER) όπως συγκροτήθηκε βάσει της απόφασης 2000/479/ΕΚ¹ και στην απογραφή των ρύπων CORINAIR στο πλαίσιο του προγράμματος EMEP (πρόγραμμα συνεχούς παρακολούθησης και εκτίμησης της μεταφοράς ατμοσφαιρικών ρύπων σε μεγάλη απόσταση στην Ευρώπη) και τις πληροφορίες που της παρέχουν τα κράτη μέλη δυνάμει των παραγράφων 1, 2 και 3. Η εν λόγω έκθεση περιέχει πληροφορίες σχετικά με τη χρήση των παρεκκλίσεων, όπως αυτές αναφέρονται στο άρθρο 7, παράγραφος 4. Περίληψη της συγκεντρωτικής έκθεσης διαβιβάζεται στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο και διατίθεται στο κοινό χωρίς καθυστέρηση.

Άρθρο 13

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τους κανόνες για τις κυρώσεις που εφαρμόζονται σε περιπτώσεις παραβάσεων του παρόντος κανονισμού, και μεριμνούν για την εκτέλεσή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές, ανάλογες και αποτρεπτικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις σχετικές διατάξεις στην Επιτροπή το αργότερο ένα έτος μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού, και την ενημερώνουν αμέσως για τυχόν μεταγενέστερες τροποποιήσεις που τις αφορούν.

¹ Απόφαση 2000/479/ΕΚ της Επιτροπής της 17ης Ιουλίου 2000 περί υιοθέτησης ενός ευρωπαϊκού μητρώου ρυπογόνων εκπομπών (EPER) σύμφωνα με το άρθρο 15 της οδηγίας 96/61/ΕΚ του Συμβουλίου σχετικά με την ολοκληρωμένη πρόληψη και έλεγχο της ρύπανσης (ΟΠΕΡ) (ΕΕ L 192, 28.7.2000, σ. 36).

Άρθρο 14

Τροποποιήσεις των παραρτημάτων

1. Όταν μια ουσία περιλαμβάνεται στη σύμβαση ή το πρωτόκολλο, η Επιτροπή τροποποιεί αντιστοίχως τα παραρτήματα I έως III όπως απαιτείται, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2.

Όταν μια ουσία περιλαμβάνεται στη σύμβαση ή στο πρωτόκολλο, η Επιτροπή τροποποιεί, εφόσον απαιτείται, το παράρτημα IV σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2.

2. Η Επιτροπή τροποποιεί τις υπάρχουσες καταχωρήσεις των παραρτημάτων I έως III, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 16, παράγραφος 2.

3. Η Επιτροπή τροποποιεί τις υπάρχουσες καταχωρήσεις του παραρτήματος IV και τις τροποποιήσεις στο παράρτημα V, συμπεριλαμβανομένων των προσαρμογών στην επιστημονική και τεχνική πρόοδο, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17, παράγραφος 2.

Άρθρο 15

Αρμόδιες αρχές

Κάθε κράτος μέλος διορίζει μία ή περισσότερες αρχές αρμόδιες για την εκτέλεση των διοικητικών καθηκόντων που απαιτούνται βάσει του παρόντος κανονισμού. Ενημερώνει την Επιτροπή σχετικά με τον διορισμό αυτόν το αργότερο τρεις μήνες μετά την έναρξη ισχύος του παρόντος κανονισμού.

Άρθρο 16

Επιτροπή γενικών υποθέσεων

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του άρθρου 29 της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ για όλα τα θέματα που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού, εξαιρουμένων των θεμάτων που αφορούν τα απόβλητα.

2. Όταν γίνεται παραπομπή στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 6, της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται τρίμηνη.

3. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 17

Επιτροπή θεμάτων σχετικών με τα απόβλητα

1. Η Επιτροπή επικουρείται από την επιτροπή του άρθρου 18 της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ για όλα τα θέματα που αφορούν τα απόβλητα και εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος κανονισμού.

2. Όταν γίνεται αναφορά στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται τα άρθρα 5 και 7 της απόφασης 1999/468/ΕΚ, τηρουμένων των διατάξεων του άρθρου 8 της ίδιας απόφασης.

Η περίοδος που προβλέπεται στο άρθρο 5, παράγραφος 6, της απόφασης 1999/468/ΕΚ ορίζεται σε τρεις μήνες.

3. Η επιτροπή θεσπίζει τον εσωτερικό κανονισμό της.

Άρθρο 18

Τροποποιήσεις της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ

Στο μέρος Β του παραρτήματος της οδηγίας 79/117/ΕΟΚ, «Έμμονες οργανοχλωριούχες ενώσεις», τα σημεία 1 έως 8 διαγράφονται.

Άρθρο 19

Έναρξη ισχύος

Ο παρών κανονισμός αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα μετά τη δημοσίευσή του στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Ο παρών κανονισμός είναι δεσμευτικός ως προς όλα τα μέρη του και ισχύει άμεσα σε κάθε κράτος μέλος.

Στρασβούργο, 29ης Απριλίου 2004.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

P. COX

Ο Πρόεδρος

Για το Συμβούλιο

M. McDOWELL

Ο Πρόεδρος

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΑΠΑΓΟΡΕΥΣΕΙΣ**

Μέρος Α – Ουσίες που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο

ΟΥΣΙΑ	Αριθ. CAS	Αριθ. ΕΚ	ΕΙΔΙΚΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΓΙΑ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΧΡΗΣΗ Ή ΑΛΛΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ
Aldrin	309-00-2	206-215-8	-
Chlordane	57-74-9	200-349-0	-
Dieldrin	60-57-1	200-484-5	-
Endrin	72-20-8	200-775-7	-
Heptachlor	76-44-8	200-962-3	-
Εξαχλωροβενζόλιο	118-74-1	200-273-9	-
Mirex	2385-85-5	219-196-6	-
Toxaphene	8001-35-2	232-283-3	-

Πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB)	1336-36-3 και άλλοι	215-648-1 και άλλοι	Με την επιφύλαξη της οδηγίας 96/59/EK, επιτρέπεται να χρησιμοποιούνται αντικείμενα τα οποία ήταν ήδη σε χρήση όταν τέθηκε σε ισχύ ο παρών κανονισμός.
DDT (1,1,1-τριχλωρο-2,2-δις(4-χλωροφαινυλ)αιθάνιο)	50-29-3	200-024-3	<p>Τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν την ισχύουσα παραγωγή και χρήση του DDT, ως ενδιάμεσου σε κλειστό σύστημα σε συγκεκριμένο χώρο, για την παραγωγή dicofofί έως την 1η Ιανουαρίου 2014, σύμφωνα με το άρθρο 4, παράγραφος 3, του παρόντος κανονισμού.</p> <p>Η Επιτροπή θα επανεξετάσει αυτήν την παρέκκλιση έως την 31η Δεκεμβρίου 2008, λαμβάνοντας υπόψη το αποτέλεσμα της αξιολόγησης στο πλαίσιο της οδηγίας 91/414/EOK¹.</p>

¹ Οδηγία 91/414/EOK του Συμβουλίου της 15ης Ιουλίου 1991 σχετικά με τη διάθεση στην αγορά φυτοπροστατευτικών προϊόντων (EE L 230, 19.8.1991, σ.1). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2004/30/EK της Επιτροπής (EE L 77 της 13.3.2004, σ.50).

Μέρος Β – Ουσίες που περιλαμβάνονται μόνον στο Πρωτόκολλο

ΟΥΣΙΑ	Αριθ. CAS	Αριθ. ΕΚ	ΕΙΔΙΚΗ ΕΞΑΙΡΕΣΗ ΓΙΑ ΕΝΔΙΑΜΕΣΗ ΧΡΗΣΗ Ή ΑΛΛΗ ΔΙΕΥΚΡΙΝΙΣΗ
Chlordecone	143-50-0	205-601-3	-
Hexabromobiphenyl	36355-01-8	252-994-2	
HCH, περιλαμβανομένου του λινδανίου	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	<p>Κατά παρέκκλιση, τα κράτη μέλη δύνανται να επιτρέπουν τις ακόλουθες χρήσεις :</p> <p>(α) έως την 1η Σεπτεμβρίου 2006:</p> <ul style="list-style-type: none"> - θεραπευτική και βιομηχανική επεξεργασία κατεργασμένης και ακατέργαστης ξυλείας σε επαγγελματικό επίπεδο· - βιομηχανικές και οικιακές εφαρμογές εσωτερικού χώρου. <p>(β) έως την 31η Δεκεμβρίου 2007:</p> <ul style="list-style-type: none"> - το τεχνικό HCH χρησιμοποιείται μόνο ως ενδιάμεση χημική ουσία στη χημική βιομηχανία· - προϊόντα στα οποία τουλάχιστον 99% του ισομερούς HCH περιέχεται στη μορφή γάμμα (λινδάνιο) περιορίζονται σε χρήσεις που αφορούν τη δημόσια υγεία ή ως εντομοκτόνα τοπικής εφαρμογής για κτηνιατρικούς σκοπούς.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ**ΚΑΤΑΛΟΓΟΣ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΥΣ**

Μέρος Α – Ουσίες που περιλαμβάνονται στη Σύμβαση και το Πρωτόκολλο

ΟΥΣΙΑ	Αριθ. CAS	Αριθ. ΕΚ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ
-			

Μέρος Β – Ουσίες που περιλαμβάνονται μόνον στο Πρωτόκολλο

ΟΥΣΙΑ	Αριθ. CAS	Αριθ. ΕΚ	ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΩΝ

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ**ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΥΣΙΩΝ ΠΟΥ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟΝ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟ ΤΩΝ
ΕΚΛΥΣΕΩΝ**

ΟΥΣΙΑ (Αριθ. CAS)
Πολυχλωριωμένες διβενζο-p-διοξίνες και διβενζοφουράνια (PCDD/PCDF)
Εξαχλωροβενζόλιο (HCB) (Αριθ. CAS: 118-74-1)
Πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB)
Πολυκυκλικοί αρωματικοί υδρογονάνθρακες (PAH) ¹
¹ Για τον σκοπό απογραφής των ρύπων, χρησιμοποιούνται οι ακόλουθοι τέσσερις δείκτες ενώσεων : βενζο(α)πυρένιο, βενζο(β)φλουροανθένιο, βενζο(κ)φλουροανθένιο και ινδενο(1,2,3-γδ)πυρένιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV

**ΠΙΝΑΚΑΣ ΟΥΣΙΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΕΣ ΥΠΟΚΕΙΝΤΑΙ ΣΕ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΠΟΥ ΟΡΙΖΟΝΤΑΙ ΣΤΟ ΑΡΘΡΟ 7**

ΟΥΣΙΑ	Αριθ. CAS	Αριθ. ΕΚ	ΟΡΙΑΚΗ ΤΙΜΗ ΣΥΓΚΕΝΤΡΩΣΗΣ ΣΥΜΦΩΝΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 7, ΠΑΡ. 4α, σε ppm (εκατομμυριοστά)
Aldrin	309-00-2	206-215-8	
Chlordane	57-74-9	200-349-0	
Dieldrin	60-57-1	200-484-5	
Endrin	72-20-8	200-775-7	
Heptachlor	76-44-8	200-962-3	
Εξαχλωροβενζόλιο	118-74-1	200-273-9	
Mirex	2385-85-5	219-196-6	
Toxaphene	8001-35-2	232-283-3	
Πολυχλωριωμένα διφαινύλια (PCB)	1336-36-3 και άλλοι	215-648-1	
DDT (1,1,1-τριχλωρο-2,2- δις(4-χλωροφαινυλ)αιθάνιο)	50-29-3	200-024-3	
Chlordecone	143-50-0	205-601-3	
Πολυχλωριωμένες διβενζο- p-διοξίνες και διβενζοφουράνια (PCDD/PCDF)			
HCH, συμπεριλαμβανομένου του λινδανίου	608-73-1, 58-89-9	210-168-9, 200-401-2	
Εξαβρωμοδιφαινύλιο	36355-01-8	252-994-2	

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ**

Μέρος 1 Διάθεση και ανάκτηση βάσει του άρθρου 7, παράγραφος 2

Οι ακόλουθες εργασίες διάθεσης και ανάκτησης, όπως προβλέπονται στα Παραρτήματα ΠΑ και ΠΒ της Οδηγίας 75/442/ΕΟΚ επιτρέπονται για τους σκοπούς του άρθρου 7, παράγραφος 2, όταν εφαρμόζονται κατά τρόπον ώστε να εξασφαλίζεται ότι το περιεχόμενο σε έμμονους οργανικούς ρύπους καταστρέφεται ή μετατρέπεται αμετακλήτως

D9 Φυσικοχημική επεξεργασία,

D10 Καύση στο έδαφος, και

R1 Χρήση κυρίως ως καυσίμου ή άλλου μέσου παραγωγής ενέργειας, εκτός από τα απόβλητα που περιέχουν πολυχλωριωμένα διφαινύλια.

Η εργασία προεπεξεργασίας πριν από την καταστροφή ή την αμετάκλητη τροποποίηση σύμφωνα με το μέρος του παραρτήματος αυτού μπορεί να διενεργείται υπό τον όρο ότι μια ουσία που απαριθμείται στο Παράρτημα IV η οποία απομονώνεται από τα απόβλητα κατά την προεπεξεργασία διατίθεται μεταγενεστέρως σύμφωνα με το μέρος αυτό του παραρτήματος αυτού. Επιπροσθέτως, εργασίες ανασυσκευασίας και προσωρινής αποθήκευσης μπορεί να διενεργούνται πριν από τέτοια προεπεξεργασία ή πριν από την καταστροφή ή αμετάκλητη τροποποίηση σύμφωνα με το μέρος αυτό του παραρτήματος αυτού.

Μέρος 2 Απόβλητα και εργασίες επί των οποίων εφαρμόζεται το άρθρο 7, παράγραφος 4, στοιχείο β)

Οι ακόλουθες εργασίες επιτρέπονται για τους σκοπούς του άρθρου 7, παράγραφος 4, στοιχείο β), όσον αφορά τα ειδικά απόβλητα, που προσδιορίζονται από εξαψήφιο κωδικό, όπως έχουν ταξινομηθεί στην απόφαση 2000/532/ΕΚ¹.

¹ Απόφαση 2000/532/ΕΚ της Επιτροπής της 3ης Μαΐου 2000 για αντικατάσταση της απόφασης 94/3/ΕΚ για τη θέσπιση καταλόγου αποβλήτων σύμφωνα με το άρθρο 1, στοιχείο α), της οδηγίας 75/442/ΕΟΚ του Συμβουλίου και της απόφασης 94/904/ΕΚ του Συμβουλίου για την κατάρτιση καταλόγου επικίνδυνων αποβλήτων κατ'εφαρμογή του άρθρου 1, παράγραφος 4, της οδηγίας 91/689/ΕΟΚ του Συμβουλίου για τα επικίνδυνα απόβλητα (ΕΕ L 226, 6.9.2000, σ. 3). Απόφαση όπως τροποποιήθηκε τελευταία από την απόφαση 2001/573/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 203, 28.7.2001, σ. 18).

Απόβλητα όπως έχουν ταξινομηθεί στην απόφαση της Επιτροπής 2000/532/EK		Μέγιστες οριακές τιμές συγκέντρωσης για τις ουσίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV	Εργασία
10	ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΘΕΡΜΙΚΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΕΣ		Μόνιμη αποθήκευση μόνον σε: - ασφαλή, βαθιά, υπόγεια, σκληρά πετρώματα, - αλατωρυχεία ή - χώρους υγειονομικής ταφής για επικίνδυνες ουσίες (υπό την προϋπόθεση ότι τα απόβλητα είναι στερεοποιημένα ή σταθεροποιημένα όπου αυτό είναι τεχνικώς εφικτό όπως απαιτείται για την ταξινόμηση των αποβλήτων στο υποκεφάλαιο 19 03 της απόφασης 2000/532/ΕΟΚ), πρέπει δε να τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ ¹ του Συμβουλίου και της Απόφασης 2003/33/ΕΚ ² του Συμβουλίου και να έχει αποδειχθεί ότι η επιλεγείσα εργασία είναι προτιμότερη από περιβαλλοντική άποψη.
10 01	Απόβλητα από σταθμούς ηλεκτρικής ενέργειας ή άλλους σταθμούς καύσης (εκτός από το κεφάλαιο 19)		
10 01 14*	Τέφρα κλιβάνου, σκωρία και σκόνη λέβητα από κοινή αποτέφρωση που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
10 01 16*	Πτητική τέφρα από κοινή αποτέφρωση που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
10 02	Απόβλητα από τη βιομηχανία σιδήρου και χάλυβα		

¹ Οδηγία 1999/31/ΕΚ του Συμβουλίου της 26ης Απριλίου 1999 περί υγειονομικής ταφής των αποβλήτων (ΕΕ L 182, 16.7.1999, σ. 1). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003.

² Απόφαση 2003/33/ΕΚ του Συμβουλίου της 19ης Δεκεμβρίου 2002 για τον καθορισμό κριτηρίων και διαδικασιών αποδοχής των αποβλήτων στους χώρους υγειονομικής ταφής σύμφωνα με το άρθρο 16 και το παράρτημα II της οδηγίας 1999/31/ΕΚ (ΕΕ L 11, 16.1.2003, σ. 27)

Απόβλητα όπως έχουν ταξινομηθεί στην απόφαση της Επιτροπής 2000/532/EK		Μέγιστες οριακές τιμές συγκέντρωσης για τις ουσίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV	Εργασία
10 02 07*	Στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
10 03	Απόβλητα από τη θερμική μεταλλουργία αλουμινίου		
10 03 04*	Σκωρίες πρωτοβάθμιας επεξεργασίας		
10 03 08*	Αλατώδεις σκωρίες δευτεροβάθμιας παραγωγής μεταλλεύματος		
10 03 09*	Μαύρες επιπλέουσες σκωρίες δευτεροβάθμιας παραγωγής μεταλλεύματος		
10 03 19*	Σκόνη καυσαερίων που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
10 03 21*	Άλλα σωματίδια και σκόνη (συμπεριλαμβάνεται η σκόνη σφαιρομύλου) που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
10 03 29*	Απόβλητα από την επεξεργασία αλατωδών σκωριών και μαύρων επιπλεουσών σκωριών που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
10 04	Απόβλητα από τη θερμική μεταλλουργία μολύβδου		
10 04 01*	Σκωρίες πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής		
10 04 02*	Επιπλέουσες σκωρίες και εξαφρίσματα πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής		
10 04 04*	Σκόνη καυσαερίων		
10 04 05*	Άλλα σωματίδια και σκόνη		
10 04 06*	Στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων		

10 05	Απόβλητα από τη θερμική μεταλλουργία ψευδαργύρου		
10 05 03*	Σκόνη καυσαερίων		
10 05 05*	Στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων		
10 06	Απόβλητα από τη θερμική μεταλλουργία χαλκού		
10 06 03*	Σκόνη καυσαερίων		
10 06 06*	Στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων		
10 08	Απόβλητα από τη θερμική μεταλλουργία άλλων μη σιδηρούχων μετάλλων		
10 08 08*	Αλατώδεις σκωρίες πρωτογενούς και δευτερογενούς παραγωγής		
10 08 15*	Σκόνη καυσαερίων που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
10 09	Απόβλητα από τη χύτευση σιδηρούχων τεμαχίων		
10 09 09*	Σκόνη καυσαερίων που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
16	ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΜΗ ΠΡΟΔΙΑΓΡΑΦΟΜΕΝΑ ΑΛΛΩΣ ΣΤΟΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟ		
16 11	Απόβλητα υλικά επένδυσης και εμαγέ για πυρίμαχες επιφάνειες		
16 11 01*	Υλικά επένδυσης και εμαγέ για πυρίμαχες επιφάνειες με βάση τον άνθρακα από μεταλλουργικές διεργασίες που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
16 11 03*	Άλλα υλικά επένδυσης και εμαγέ για πυρίμαχες επιφάνειες από μεταλλουργικές διεργασίες που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		

Απόβλητα όπως έχουν ταξινομηθεί στην απόφαση της Επιτροπής 2000/532/ΕΚ		Μέγιστες οριακές τιμές συγκέντρωσης για τις ουσίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV	Εργασία
17	ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΚΑΤΑΣΚΕΥΕΣ ΚΑΙ ΚΑΤΕΔΑΦΙΣΕΙΣ (ΠΕΡΙΛΑΜΒΑΝΕΤΑΙ ΧΩΜΑ ΕΚΣΚΑΦΗΣ ΑΠΟ ΜΟΛΥΣΜΕΝΕΣ ΤΟΠΟΘΕΣΙΕΣ)		Μόνιμη αποθήκευση μόνον σε: - ασφαλή, βαθιά, υπόγεια, σκληρά πετρώματα, - αλατωρυχεία ή -χώρους υγειονομικής ταφής για επικίνδυνες ουσίες ¹ (υπό την προϋπόθεση ότι τα απόβλητα είναι στερεοποιημένα ή σταθεροποιημένα όπου αυτό είναι τεχνικώς εφικτό όπως απαιτείται για την ταξινόμηση των αποβλήτων στο υποκεφάλαιο 19 03 της απόφασης 2000/532/ΕΚ),
17 01	σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια και κεραμικά		
17 01 06*	Μείγματα ή επιμέρους συστατικά από σκυρόδεμα, τούβλα, πλακάκια και κεραμικά που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
17 05	χώματα περιλαμβανομένων χωμάτων εκσκαφής από μολυσμένες τοποθεσίες, πέτρες και μπάζα εκσκαφών		
17 05 03 *	χώματα και πέτρες που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
17 09	Άλλα απόβλητα δομικών κατασκευών και κατεδαφίσεων		
17 09 02*	Απόβλητα δομικών κατασκευών και κατεδαφίσεων που περιέχουν PCB, με εξαίρεση τον εξοπλισμό που περιέχει PCB		
17 09 03*	Άλλα απόβλητα δομικών κατασκευών και κατεδαφίσεων που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		

¹ Εκτός από την περίπτωση αποβλήτων που περιέχουν ή έχουν μολυνθεί με πολυχλωριωμένα διφαινύλια σε συγκέντρωση μεγαλύτερη των 50 ppm.

Απόβλητα όπως έχουν ταξινομηθεί στην απόφαση της Επιτροπής 2000/532/EK	Μέγιστες οριακές τιμές συγκέντρωσης για τις ουσίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV	Εργασία
		πρέπει δε να τηρούνται οι διατάξεις της οδηγίας 1999/31/EK και της απόφασης 2003/33/EK και να έχει αποδειχθεί ότι η επιλεγείσα εργασία είναι προτιμότερη από περιβαλλοντική άποψη.

19	ΑΠΟΒΛΗΤΑ ΑΠΟ ΤΙΣ ΜΟΝΑΔΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ, ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΥΓΡΩΝ ΑΠΟΒΛΗΤΩΝ ΕΚΤΟΣ ΣΗΜΕΙΟΥ ΠΑΡΑΓΩΓΗΣ ΚΑΙ ΤΗΝ ΠΡΟΕΤΟΙΜΑΣΙΑ ΥΔΑΤΟΣ ΠΡΟΟΡΙΖΟΜΕΝΟΥ ΓΙΑ ΚΑΤΑΝΑΛΩΣΗ ΑΠΟ ΤΟΝ ΑΝΘΡΩΠΟ ΚΑΙ ΥΔΑΤΟΣ ΓΙΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ ΧΡΗΣΗ		Μόνιμη αποθήκευση μόνον σε: - ασφαλή, βαθιά, υπόγεια, σκληρά πετρώματα, - αλατωρυχεία ή - χώρους υγειονομικής ταφής για επικίνδυνες ουσίες (υπό την προϋπόθεση ότι τα απόβλητα είναι στερεοποιημένα ή σταθεροποιημένα όπου αυτό είναι τεχνικώς εφικτό όπως απαιτείται για την ταξινόμηση των αποβλήτων στο υποκεφάλαιο 19 03 της απόφασης 2000/532/ΕΟΚ), πρέπει δε να τηρούνται οι διατάξεις της Οδηγίας 1999/31/ΕΚ και της Απόφασης 2003/33/ΕΚ και να έχει αποδειχθεί ότι η επιλεγείσα εργασία είναι προτιμότερη από περιβαλλοντική άποψη.
19 01	Απόβλητα από την καύση ή πυρόλυση αποβλήτων		
19 01 07*	Στερεά απόβλητα από την επεξεργασία αερίων		
19 01 11*	Τέφρα και σκωρία κλιβάνου που περιέχουν επικίνδυνες ουσίες		
19 01 13*	Πτητική τέφρα που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
19 01 15*	Σκόνη λεβήτων που περιέχει επικίνδυνες ουσίες		
19 04	Υαλοποιημένα απόβλητα και απόβλητα από διεργασίες υαλοποίησης		
19 04 02*	Πτητική τέφρα και απόβλητα επεξεργασίας καυσαερίων		
19 04 03*	Μη υαλοποιημένη στερεά φάση		

* Τα απόβλητα που σημειώνονται με αστερίσκο (*) θεωρούνται επικίνδυνα απόβλητα σύμφωνα με την οδηγία 91/689/ΕΟΚ για τα επικίνδυνα απόβλητα και υπόκεινται στις διατάξεις της οδηγίας αυτής.

ΟΔΗΓΙΑ 2004/37/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ**της 29ης Απριλίου 2004**

σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου) κωδικοποιημένη έκδοση

(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη:

τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως το άρθρο 137, παράγραφος 2, την πρόταση της Επιτροπής,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής¹,

αφού ζήτησε τη γνώμη της Επιτροπής Περιφερειών,

αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία που αναφέρεται στο άρθρο 251 της συνθήκης²,

¹ ΕΕ C 368, 20.12.1999, σ. 18.

² Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 2ας Σεπτεμβρίου 2003 (δεν έχει ακόμη δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα) και απόφαση του Συμβουλίου της 30ής Μαρτίου 2004

Εκτιμώντας τα εξής:

- (5) Η οδηγία 90/394/ΕΟΚ/του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους παράγοντες κατά την εργασία (έκτη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ)¹, έχει επανειλημμένα τροποποιηθεί ουσιωδώς². Ως εκ τούτου, η κωδικοποίησή της είναι σκόπιμη για λόγους σαφήνειας και οικονομίας.
- (6) Η τήρηση των στοιχειωδών προδιαγραφών που είναι κατάλληλες για την εξασφάλιση βελτιωμένου επιπέδου ασφάλειας και υγείας όσον αφορά την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που συνδέονται με την έκθεση σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία, αποτελεί επιτακτική ανάγκη ώστε να εξασφαλισθεί η ασφάλεια και η υγεία των εργαζομένων και να παρέχεται σε όλους τους εργαζόμενους της Κοινότητας, ένα ελάχιστο επίπεδο προστασίας.
- (7) Η παρούσα οδηγία είναι ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 16, παράγραφος 1, της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 12ης Ιουνίου 1989, σχετικά με την εφαρμογή μέτρων για την προώθηση της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων κατά την εργασία³. Ως εκ τούτου, οι διατάξεις της προαναφερόμενης οδηγίας εφαρμόζονται πλήρως στον τομέα της έκθεσης των εργαζομένων στους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, με την επιφύλαξη πιο δεσμευτικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχει η παρούσα οδηγία.
- (8) Πρέπει να θεσπιστεί στο σύνολο της Κοινότητας εύλογο επίπεδο προστασίας από τους κινδύνους που συνδέονται με καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες και το επίπεδο αυτό δεν πρέπει να καθοριστεί με λεπτομερείς κανονιστικές προδιαγραφές αλλά με ένα πλαίσιο γενικών αρχών που θα επιτρέψει στα κράτη μέλη να εφαρμόζουν ενιαία τις στοιχειώδεις προδιαγραφές.

¹ ΕΕ L 196, 26.7.1990, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 1999/38/ΕΚ (ΕΕ L 138, 1.6.1999, σ. 66).

² Βλ. Παράρτημα IV, μέρος Α.

³ ΕΕ L 183, 29.6.1989, σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 284, 31.10.2003, σ. 1).

- (9) Οι μεταλλαξιγόνοι παράγοντες γεννητικών κυττάρων είναι ουσίες οι οποίες μπορούν να προκαλέσουν μόνιμη αλλαγή της ποσότητας ή της δομής του γενετικού υλικού ενός κυττάρου κάτι που συνεπάγεται μεταβολή των φαινοτυπικών χαρακτηριστικών του κυττάρου αυτού, η οποία μπορεί να μεταδοθεί στα καταγόμενα από αυτό κύτταρα.
- (10) Λόγω του μηχανισμού δράσης τους, οι μεταλλαξιγόνοι παράγοντες γεννητικών κυττάρων ενδέχεται να έχουν καρκινογόνο επίδραση.
- (11) Η οδηγία 67/548/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 27ης Ιουνίου 1967, περί προσεγγίσεως των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων που αφορούν την ταξινόμηση συσκευασία και επισήμανση των επικίνδυνων ουσιών¹ περιέχει στο παράρτημα VI κριτήρια για την ταξινόμηση, καθώς και τις διαδικασίες επισήμανσης που εφαρμόζονται για κάθε ουσία.
- (12) Η οδηγία 1999/45/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 31ης Μαΐου 1999 για την προσέγγιση των νομοθετικών, κανονιστικών και διοικητικών διατάξεων των κρατών μελών που αφορούν την ταξινόμηση, τη συσκευασία και την επισήμανση των επικίνδυνων παρασκευασμάτων² περιέχει διευκρινίσεις για την ταξινόμηση και τις διαδικασίες επισήμανσης που εφαρμόζονται στα εν λόγω παρασκευάσματα.
- (13) Σε κάθε εργασιακό περιβάλλον, οι εργαζόμενοι πρέπει να προστατεύονται από παρασκευάσματα που περιέχουν έναν ή περισσότερους καρκινογόνους ή μεταλλαξιγόνους παράγοντες και από τις καρκινογόνες ή μεταλλαξιγόνες ενώσεις οι οποίες σχηματίζονται στον τόπο εργασίας.
- (14) Για μερικούς παράγοντες, είναι αναγκαίο να εξετάζονται όλες οι οδοί απορρόφησης, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας διείσδυσης δια του δέρματος, ώστε να εξασφαλίζεται το καλύτερο δυνατό επίπεδο προστασίας.

¹ ΕΕ 196, 16.8.1967 σ. 1. Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 807/2003 (ΕΕ L 122, 16.5.2003, σ. 36).

² ΕΕ L 200, 30.7.1999, σ. 1. Οδηγία η οποία τροποποιήθηκε τελευταία με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1882/2003 (ΕΕ L 284, 31.10.2003, σ. 1).

- (15) Παρόλο που οι σημερινές επιστημονικές γνώσεις δεν επιτρέπουν να οριστεί ένα επίπεδο κάτω από το οποίο οι κίνδυνοι για την υγεία παύουν να υπάρχουν, εντούτοις, οι κίνδυνοι αυτοί θα μειωθούν εφόσον περιοριστεί η έκθεση στους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες.
- (16) Προκειμένου να μειωθούν οι κίνδυνοι αυτοί, θα πρέπει να καθοριστούν οριακές τιμές και άλλες άμεσα σχετιζόμενες διατάξεις για όλους εκείνους τους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες για τους οποίους οι διαθέσιμες πληροφορίες, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών δεδομένων, το επιτρέπουν.
- (17) Οι οριακές τιμές επαγγελματικής έκθεσης πρέπει να θεωρούνται ως σημαντική συνιστώσα των γενικών ρυθμίσεων για την προστασία των εργαζομένων. Οι οριακές τιμές πρέπει να αναθεωρούνται, όταν κρίνεται αναγκαίο, με βάση τα πιο πρόσφατα επιστημονικά δεδομένα.
- (18) Για την προστασία της υγείας των εργαζομένων θα πρέπει να τηρείται η αρχή της πρόληψης.
- (19) Πρέπει να ληφθούν προληπτικά μέτρα για την προστασία της ασφάλειας και της υγείας των εργαζομένων που εκτίθενται στους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες.
- (20) Η παρούσα οδηγία αποτελεί συγκεκριμένο στοιχείο στα πλαίσια της υλοποίησης της κοινωνικής διάστασης της εσωτερικής αγοράς.
- (21) Δυνάμει της απόφασης 74/325/ΕΟΚ του Συμβουλίου¹, η Επιτροπή προέβη σε διαβουλεύσεις με τη συμβουλευτική επιτροπή για την υγεία και την ασφάλεια στον χώρο εργασίας, με σκοπό την κατάρτιση των προτάσεων οδηγιών οι οποίες περιλαμβάνονται στην παρούσα οδηγία.
- (22) Η παρούσα οδηγία δεν πρέπει να θίγει τις υποχρεώσεις των κρατών μελών όσον αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο των οδηγιών που εμφανίζονται στο παράρτημα IV, μέρος Β,

¹ ΕΕ L 185, 9.7.1974, σ. 15. Απόφαση που καταργήθηκε με την απόφαση του Συμβουλίου της 22ας Ιουλίου 2003 (ΕΕ C 218, 13.9.2003, σ. 1).

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1

Αντικείμενο

1. Η παρούσα οδηγία έχει ως αντικείμενο την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους για την υγεία και την ασφάλειά τους, συμπεριλαμβανομένης της πρόληψης των κινδύνων αυτών, που προέρχονται ή μπορούν να προέλθουν από την έκθεση, σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες κατά την εργασία.

Ορίζει τις ελάχιστες ειδικές προδιαγραφές στον τομέα αυτόν, περιλαμβανομένων και οριακών τιμών.
2. Η παρούσα οδηγία δεν εφαρμόζεται στους εργαζόμενους που εκτίθενται μόνο στις ακτινοβολίες που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της συνθήκης για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας Ατομικής Ενεργείας.
3. Η οδηγία 89/391/ΕΟΚ εφαρμόζεται πλήρως στο σύνολο του αναφερόμενου στην παράγραφο 1 τομέα, με την επιφύλαξη τυχόν πιο περιοριστικών ή/και ειδικών διατάξεων που περιέχονται στην παρούσα οδηγία.

4. Όσον αφορά τον αμιάντο, με τον οποίο ασχολείται η οδηγία 83/477/ΕΟΚ¹, οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας εφαρμόζονται όταν αυτές είναι πιο ευνοϊκές για την υγεία και την ασφάλεια στην εργασία.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας,

- α) «καρκινογόνος παράγοντας» σημαίνει:
- i) ουσία η οποία ανταποκρίνεται στα κριτήρια για την ταξινόμηση ως καρκινογόνος παράγοντας στην κατηγορία 1 ή 2, που παρατίθεται στο παράρτημα VI της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ,
 - ii) παρασκεύασμα αποτελούμενο από μία ή περισσότερες ουσίες οι οποίες αναφέρονται στο σημείο i), στο οποίο η συγκέντρωση μίας ή περισσότερων επιμέρους ουσιών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις ορίων συγκέντρωσης για την ταξινόμηση του παρασκευάσματος στους καρκινογόνους παράγοντες κατηγορίας 1 ή 2 που ορίζονται:
 - στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, ή
 - στο παράρτημα II, μέρος Β, της οδηγίας 1999/45/ΕΚ, όταν ή οι ουσίες δεν αναγράφονται στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ ή αναγράφονται σ' αυτό χωρίς όρια συγκέντρωσης,

¹ Οδηγία 83/477/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 19ης Σεπτεμβρίου 1983, για την προστασία των εργαζομένων από τους κινδύνους που οφείλονται στην έκθεσή τους στον αμιάντο κατά τη διάρκεια της εργασίας (δεύτερη ειδική οδηγία κατά την έννοια του άρθρου 8 της οδηγίας 80/1107/ΕΟΚ) (ΕΕ L 263, 24.9.1983, σ. 25). Οδηγία όπως τροποποιήθηκε τελευταία με την οδηγία 2003/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 97, 15.4.2003, σ. 48).

- iii) ουσία, παρασκεύασμα ή διαδικασία που αναφέρεται στο παράρτημα I της παρούσας οδηγίας, καθώς και ουσία ή παρασκεύασμα που εκλύεται μέσω διαδικασίας που αναφέρεται στο εν λόγω παράρτημα·
- β) «μεταλλαξιγόνο παράγοντα» σημαίνει:
- i) ουσία η οποία, σύμφωνα με τα κριτήρια του παραρτήματος VI της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, κατατάσσεται στους μεταλλαξιγόνους παράγοντες κατηγορίας 1 ή 2,
- ii) παρασκεύασμα αποτελούμενο από μία ή περισσότερες από τις ουσίες που αναφέρονται στο σημείο i), όπου η συγκέντρωση μίας ή περισσότερων επιμέρους ουσιών ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις σχετικά με τα όρια συγκέντρωσης για την ταξινόμηση του παρασκευάσματος στους μεταλλαξιγόνους παράγοντες κατηγορίας 1 ή 2, όπως ορίζονται είτε:
- στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ, είτε
 - στο παράρτημα II μέρος Β της οδηγίας 1999/45/ΕΚ, εφόσον η ουσία ή οι ουσίες δεν περιλαμβάνονται στο παράρτημα I της οδηγίας 67/548/ΕΟΚ ή περιλαμβάνονται σε αυτό χωρίς όρια συγκέντρωσης·
- γ) «οριακή τιμή» σημαίνει, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά, το όριο του χρονοσταθμισμένου μέσου όρου της συγκέντρωσης ενός «καρκινογόνου ή μεταλλαξιγόνου παράγοντα » στον αέρα μέσα στη ζώνη αναπνοής ενός εργαζόμενου σε συνάρτηση με συγκεκριμένη περίοδο αναφοράς που ορίζεται στο παράρτημα III της παρούσας οδηγίας.

*Άρθρο 3***Πεδίο εφαρμογής — Εντοπισμός και αξιολόγηση των κινδύνων**

1. Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται στις δραστηριότητες κατά τις οποίες οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες λόγω της εργασίας τους.
2. Για κάθε δραστηριότητα που ενδέχεται να συνεπάγεται κίνδυνο έκθεσης σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, πρέπει να προσδιορίζονται η φύση, ο βαθμός και η διάρκεια της έκθεσης των εργαζομένων, ώστε να είναι δυνατό να αξιολογούνται όλοι οι κίνδυνοι για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων και να μπορούν να καθορίζονται τα ληπτέα μέτρα.

Η αξιολόγηση αυτή πρέπει να επαναλαμβάνεται τακτικά και εν πάση περιπτώσει σε κάθε αλλαγή των συνθηκών δυνάμενη να επηρεάσει την έκθεση των εργαζομένων στους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες.

Ο εργοδότης οφείλει να παρέχει στις αρμόδιες αρχές, κατόπιν αιτήσεώς τους, τα χρησιμοποιηθέντα για την αξιολόγηση αυτή στοιχεία.

3. Κατά την αξιολόγηση του κινδύνου, λαμβάνονται υπόψη όλοι οι άλλοι τρόποι έκθεσης, όπως η απορρόφηση μέσα στο δέρμα ή/και διά του δέρματος.
4. Οι εργοδότες, κατά την αξιολόγηση του κινδύνου, αποδίδουν ιδιαίτερη προσοχή στις ενδεχόμενες επιπτώσεις όσον αφορά την ασφάλεια ή την υγεία των ιδιαίτερα ευαίσθητων εργαζομένων που απασχολούνται σε επικίνδυνες εργασίες και, μεταξύ άλλων, λαμβάνουν υπόψη τη σκοπιμότητα να μην χρησιμοποιούνται οι εργαζόμενοι αυτοί σε ζώνες όπου μπορούν να έλθουν σε επαφή με καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙ

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΤΩΝ ΕΡΓΟΔΟΤΩΝ

Άρθρο 4

Μείωση και υποκατάσταση

1. Ο εργοδότης μειώνει τη χρήση ενός καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα στο χώρο εργασίας, κυρίως υποκαθιστώντας τον, στο μέτρο που αυτό είναι τεχνικά εφικτό, από μια ουσία, παρασκεύασμα ή μέθοδο, τα οποία, υπό τις συνθήκες χρήσης τους, είναι ακίνδυνα ή λιγότερο επικίνδυνα για την υγεία ή, ενδεχομένως, την ασφάλεια των εργαζομένων.
2. Ο εργοδότης κοινοποιεί το αποτέλεσμα των ερευνών του στην αρμόδια αρχή μετά από αίτησή της.

Άρθρο 5

Διατάξεις για την πρόληψη ή τη μείωση της έκθεσης

1. Εάν τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, η έκθεση των εργαζομένων πρέπει να αποφεύγεται.
2. Εάν δεν είναι τεχνικά δυνατή η αντικατάσταση του καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα από ουσία, παρασκεύασμα ή μέθοδο, τα οποία, υπό τις συνθήκες χρήσης τους, είναι ακίνδυνα ή λιγότερο επικίνδυνα για την ασφάλεια ή την υγεία, ο εργοδότης φροντίζει ώστε η παραγωγή και η χρήση του καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα να πραγματοποιούνται σε κλειστό σύστημα, στο μέτρο που αυτό είναι τεχνικά εφικτό.

3. Εάν δεν είναι τεχνικά δυνατή η χρησιμοποίηση κλειστού συστήματος, ο εργοδότης φροντίζει ώστε η έκθεση των εργαζομένων να μειώνεται στο χαμηλότερο τεχνικά εφικτό επίπεδο.
4. Η έκθεση δεν υπερβαίνει την οριακή τιμή καρκινογόνου παράγοντα η οποία ορίζεται στο παράρτημα III.
5. Σε όλες τις περιπτώσεις χρησιμοποίησης καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα , ο εργοδότης εφαρμόζει όλα τα ακόλουθα μέτρα:
 - α) περιορισμό των ποσοτήτων του καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα στο χώρο εργασίας·
 - β) περιορισμό του αριθμού των εργαζομένων που εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν στο χαμηλότερο δυνατό επίπεδο·
 - γ) σχεδιασμό των μεθόδων εργασίας και των μέτρων μηχανικού ελέγχου, έτσι ώστε να αποφεύγεται ή να ελαχιστοποιείται η έκλυση καρκινογόνων ή μεταλλαξιογόνων παραγόντων στο χώρο εργασίας·
 - δ) αποκομιδή του καρκινογόνου ή μεταλλαξιογόνου παράγοντα στην πηγή, τοπική απορρόφηση ή γενικό εξαερισμό, που γίνονται κατάλληλα και σύμφωνα με την ανάγκη προστασίας της δημόσιας υγείας και του περιβάλλοντος·
 - ε) χρήση των υπαρχουσών κατάλληλων μεθόδων μέτρησης των καρκινογόνων ή μεταλλαξιογόνων παραγόντων , ιδίως για την έγκαιρη ανίχνευση ασυνήθους έκθεσης οφειλόμενης σε απρόβλεπτο συμβάν ή σε ατύχημα·
 - στ) εφαρμογή κατάλληλων διαδικασιών και μεθόδων εργασίας·

-
- ζ) μέτρα συλλογικής προστασίας ή/και μέτρα ατομικής προστασίας, όταν η έκθεση δεν μπορεί να αποφευχθεί με άλλα μέσα·
 - η) μέτρα υγιεινής, ιδίως τακτικός καθαρισμός των δαπέδων, των τοίχων και των λοιπών επιφανειών·
 - θ) ενημέρωση των εργαζομένων·
 - ι) οριοθέτηση των επικίνδυνων ζωνών και χρήση κατάλληλων σημάτων προειδοποίησης και ασφάλειας, συμπεριλαμβανομένων των σημάτων «απαγορεύεται το κάπνισμα» σε χώρους στους οποίους οι εργαζόμενοι εκτίθενται ή ενδέχεται να εκτεθούν σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες·
 - ια) εγκατάσταση συστημάτων για τις περιπτώσεις έκτακτης ανάγκης που ενδέχεται να προκαλέσουν συνήθως υψηλή έκθεση·
 - ιβ) μέσα για την ακίνδυνη αποθήκευση, χειρισμό και μεταφορά, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δοχείων σφραγισμένων και επισημασμένων με τρόπο ευανάγνωστο, σαφή και ευδιάκριτο·
 - ιγ) μέσα για την ασφαλή συλλογή, αποθήκευση και αποκομιδή των αποβλήτων από τους εργαζόμενους, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης δοχείων σφραγισμένων και επισημασμένων με τρόπο ευανάγνωστο, σαφή και ευδιάκριτο.

*Άρθρο 6***Ενημέρωση της αρμόδιας αρχής**

Εφόσον τα αποτελέσματα της αξιολόγησης του άρθρου 3, παράγραφος 2, καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, οι εργοδότες, μετά από σχετική αίτηση, θέτουν στη διάθεση της αρμόδιας αρχής τις κατάλληλες πληροφορίες σχετικά με:

- α) τις βιομηχανικές δραστηριότητες ή/και μεθόδους που εφαρμόζονται, καθώς και τους λόγους για τους οποίους χρησιμοποιούνται καρκινογόνοι ή μεταλλαξιογόνοι παράγοντες·
- β) τις παραγόμενες ή χρησιμοποιούμενες ποσότητες ουσιών ή παρασκευασμάτων που περιέχουν καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες·
- γ) τον αριθμό των εργαζομένων που εκτίθενται·
- δ) τα προληπτικά μέτρα που λαμβάνονται·
- ε) τον τύπο του προστατευτικού εξοπλισμού που χρησιμοποιείται·
- στ) τη φύση και το βαθμό της έκθεσης·
- ζ) τις περιπτώσεις υποκατάστασης.

*Άρθρο 7***Απρόβλεπτη έκθεση**

1. Σε περίπτωση απρόβλεπτων συμβάντων ή ατυχημάτων τα οποία μπορεί να προκαλέσουν ασυνήθη έκθεση των εργαζομένων, ο εργοδότης πληροφορεί σχετικά τους εργαζόμενους.

2. Έως ότου αποκατασταθεί κανονικά η κατάσταση και εφόσον δεν έχουν εξαλειφθεί τα αίτια της ασυνήθους έκθεσης:
- α) στην προσβληθείσα ζώνη, επιτρέπεται να εργάζονται μόνον οι εργαζόμενοι που είναι αναγκαίοι για την εκτέλεση των επισκευών και άλλων εργασιών που είναι απαραίτητες·
 - β) οι εν λόγω εργαζόμενοι εφοδιάζονται με προστατευτικό ιματισμό και ατομικό προστατευτικό αναπνευστικό εξοπλισμό τον οποίο πρέπει να φέρουν· η έκθεση δεν μπορεί να είναι διαρκής και περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο για κάθε εργαζόμενο·
 - γ) οι μη φέροντες προστατευτικό εξοπλισμό εργαζόμενοι δεν επιτρέπεται να εργάζονται στην προσβληθείσα ζώνη.

Άρθρο 8

Προβλεπτή έκθεση

1. Για ορισμένες δραστηριότητες, όπως η συντήρηση, όπου είναι δυνατόν να προβλεφθεί η πιθανότητα αισθητά αυξημένης έκθεσης των εργαζομένων και όπου έχουν ήδη εξαντληθεί όλες οι δυνατότητες για τη λήψη άλλων τεχνικών προληπτικών μέτρων για τον περιορισμό της έκθεσης αυτής, ο εργοδότης καθορίζει, αφού ζητηθεί η γνώμη των εργαζομένων ή/και των εκπροσώπων τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση, με την επιφύλαξη δε πάντοτε των ευθυνών που φέρει ο εργοδότης, τα απαραίτητα μέτρα ώστε να μειωθεί όσο το δυνατόν περισσότερο η διάρκεια έκθεσης των εργαζομένων και να διασφαλιστεί η προστασία τους κατά τις δραστηριότητες αυτές.

Κατ' εφαρμογή του πρώτου εδαφίου, διατίθεται στους εν λόγω εργαζομένους προστατευτικός ιματισμός και ατομικός προστατευτικός αναπνευστικός εξοπλισμός, τα οποία πρέπει να φέρουν για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η ασυνήθης έκθεση· η έκθεση αυτή δεν μπορεί να είναι διαρκής και περιορίζεται στο απολύτως απαραίτητο για κάθε εργαζόμενο.

2. Λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι ζώνες στις οποίες διεξάγονται οι δραστηριότητες που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρώτο εδάφιο, να είναι σαφώς οριοθετημένες και να έχουν εμφανή σήμανση, ή ώστε να αποτρέπεται, με άλλους τρόπους, η πρόσβαση στους χώρους αυτούς ατόμων που δεν έχουν σχετική άδεια.

Άρθρο 9

Πρόσβαση στις ζώνες κινδύνου

Οι εργοδότες λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι ζώνες στις οποίες διεξάγονται οι δραστηριότητες ως προς τις οποίες τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρονται στο άρθρο 3 παράγραφος 2 καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων να μην είναι προσπελάσιμες για εργαζόμενους άλλους από εκείνους που αναγκαστικά εισέρχονται λόγω της εργασίας ή των καθηκόντων τους.

Άρθρο 10

Μέτρα υγιεινής και μέτρα ατομικής προστασίας

1. Για κάθε δραστηριότητα κατά την άσκηση της οποίας υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, οι εργοδότες υποχρεούνται να λαμβάνουν κατάλληλα μέτρα για τους ακόλουθους σκοπούς:
- α) οι εργαζόμενοι να μην τρώγουν, πίνουν ή καπνίζουν στις ζώνες εργασίας στις οποίες υπάρχει κίνδυνος μόλυνσης από καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες·
 - β) να παρέχεται στους εργαζόμενους κατάλληλος προστατευτικός ιματισμός η άλλος κατάλληλος ειδικός ιματισμός·

- γ) να προβλέπεται η ύπαρξη χωριστών χώρων εναπόθεσης του ιματισμού εργασίας ή προστασίας, αφενός, και του κανονικού ιματισμού, αφετέρου·
 - δ) να τίθενται στη διάθεση των εργαζομένων κατάλληλες και πλήρεις εγκαταστάσεις λουτρών και αποχωρητηρίων·
 - ε) ο εξοπλισμός προστασίας να είναι σωστά τοποθετημένος σε καθορισμένο χώρο και να ελέγχεται και να καθαρίζεται, αν είναι δυνατόν, πριν και, οπωσδήποτε, μετά από κάθε χρήση·
 - στ) ο δε ελαττωματικός εξοπλισμός προστασίας να επισκευάζεται ή να αντικαθίσταται πριν από νέα χρήση.
2. Το κόστος των μέτρων που αναφέρονται στην παράγραφο 1 δεν πρέπει να βαρύνει τους εργαζομένους.

Άρθρο 11

Ενημέρωση και εκπαίδευση των εργαζομένων

1. Ο εργοδότης λαμβάνει τα κατάλληλα μέτρα ώστε οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση να λαμβάνουν κατάλληλη και επαρκή εκπαίδευση, βάσει όλων των διαθέσιμων πληροφοριών ιδίως με τη μορφή ενημέρωσης και οδηγιών, σχετικά με:
- α) τους ενδεχόμενους κινδύνους για την υγεία, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων κινδύνων που οφείλονται στην κατανάλωση καπνού·
 - β) τις προφυλάξεις που πρέπει να λαμβάνονται για την πρόληψη της έκθεσης·

- γ) τις απαιτήσεις υγιεινής·
- δ) τη χρήση του προστατευτικού εξοπλισμού και ιματισμού·
- ε) τα μέτρα που πρέπει να λαμβάνονται από τους εργαζόμενους, και ιδίως από το προσωπικό επέμβασης, σε περίπτωση ατυχήματος και για την πρόληψη ατυχημάτων.

Η εκπαίδευση αυτή πρέπει:

- να προσαρμόζεται στην εξέλιξη των κινδύνων και στην εμφάνιση νέων κινδύνων, και
- αν χρειάζεται, να επαναλαμβάνεται σε τακτά χρονικά διαστήματα.

2. Οι εργοδότες είναι υποχρεωμένοι να ενημερώνουν τους εργαζόμενους σχετικά με τις εγκαταστάσεις και τα δοχεία που βρίσκονται εκεί και περιέχουν καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, να φροντίζουν ώστε όλα τα δοχεία, συσκευασίες και εγκαταστάσεις που περιέχουν καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, να έχουν επισημανθεί με τρόπο σαφή και ευανάγνωστο, και να τοποθετούν ευδιάκριτα σήματα κινδύνου.

Άρθρο 12

Ενημέρωση των εργαζομένων

Λαμβάνονται κατάλληλα μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι:

- α) οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση μπορούν να ελέγχουν την εφαρμογή των διατάξεων της παρούσας οδηγίας, ή μπορούν να συνεργάζονται κατά την εφαρμογή αυτή, ιδίως όσον αφορά:

-
- i) τις επιπτώσεις για την ασφάλεια και την υγεία των εργαζομένων, οι οποίες σχετίζονται με την επιλογή και τη χρήση προστατευτικού ιματισμού και εξοπλισμού, με την επιφύλαξη πάντοτε των ευθυνών του εργοδότη για τον καθορισμό της αποτελεσματικότητας του προστατευτικού ιματισμού και εξοπλισμού,
- ii) τα μέτρα που καθορίζει ο εργοδότης και τα οποία προβλέπονται στο άρθρο 8 παράγραφος 1 πρώτο εδάφιο, με την επιφύλαξη πάντοτε των ευθυνών του εργοδότη για τον καθορισμό των μέτρων αυτών·
- β) οι εργαζόμενοι ή/και οι εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση, ενημερώνονται το ταχύτερο δυνατόν για τις περιπτώσεις ασυνήθους έκθεσης, συμπεριλαμβανομένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στο άρθρο 8, για τα αίτιά τους και για τα ληφθέντα ή ληπτέα μέτρα για την αντιμετώπιση της κατάστασης·
- γ) ο εργοδότης τηρεί ενημερωμένο κατάλογο των εργαζομένων που είναι επιφορτισμένοι με την άσκηση των δραστηριοτήτων ως προς τις οποίες τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που προβλέπεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία των εργαζομένων, με μνεία, εφόσον οι σχετικές πληροφορίες υπάρχουν, της έκθεσης στην οποία υποβλήθηκαν·
- δ) ο γιατρός ή/και αρμόδια αρχή, καθώς και κάθε άτομο αρμόδιο για την ασφάλεια ή την υγεία στο χώρο εργασίας έχουν πρόσβαση στον κατάλογο που αναφέρεται στο στοιχείο γ)·
- ε) κάθε εργαζόμενος έχει πρόσβαση στις πληροφορίες που περιέχονται στον κατάλογο και οι οποίες τον αφορούν προσωπικά·
- στ) οι εργαζόμενοι ή/και εκπρόσωποί τους στην επιχείρηση ή την εγκατάσταση έχουν πρόσβαση στις ανώνυμες συλλογικές πληροφορίες·

*Άρθρο 13***Διαβουλεύσεις και συμμετοχή των εργαζομένων**

Η διαβούλευση με τους εργαζομένους ή/και τους εκπροσώπους τους και η συμμετοχή αυτών γίνονται σύμφωνα με το άρθρο 11 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ σχετικά με τα ζητήματα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΙΙΙ**ΔΙΑΦΟΡΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ***Άρθρο 14***Ιατρική παρακολούθηση**

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν μέτρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική, για να εξασφαλίζεται η κατάλληλη παρακολούθηση της υγείας των εργαζομένων ως προς τους οποίους τα αποτελέσματα της αξιολόγησης που αναφέρεται στο άρθρο 3, παράγραφος 2, καταδεικνύουν κίνδυνο για την ασφάλεια ή την υγεία.
2. Τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 πρέπει να είναι τέτοιου είδους ώστε να επιτρέπουν σε κάθε εργαζόμενο να υποβάλλεται, εφόσον αυτό ενδείκνυται, σε κατάλληλη ιατρική παρακολούθηση:
 - πριν από την έκθεση,
 - κατά τακτικά διαστήματα μετά την έκθεση.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να είναι τέτοιου είδους, ώστε να καθίσταται άμεσα δυνατή η εφαρμογή ατομικών ιατρικών μέτρων και μέτρων ιατρικής της εργασίας.

3. Αν ένας εργαζόμενος παρουσιάζει ανωμαλία που ενδέχεται να οφείλεται στην έκθεσή του σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες, ο ιατρός ή η αρμόδια για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων αρχή μπορεί να ζητάει από άλλους εργαζομένους που έχουν επίσης εκτεθεί στους ίδιους καρκινογόνους παράγοντες να υποβληθούν σε ιατρική παρακολούθηση.

Στην περίπτωση αυτή, γίνεται επανεκτίμηση του κινδύνου έκθεσης σύμφωνα με το άρθρο 3, παράγραφος 2.

4. Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες πραγματοποιείται ιατρική παρακολούθηση, τηρούνται ατομικοί ιατρικοί φάκελοι και ο ιατρός ή η αρμόδια για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων αρχή προτείνει κάθε ατομικό προστατευτικό ή προληπτικό μέτρο που πρέπει να λαμβάνεται για κάθε εργαζόμενο.
5. Πρέπει να παρέχονται πληροφορίες και συμβουλές στους εργαζομένους όσον αφορά την ιατρική παρακολούθηση στην οποία μπορούν να υποβάλλονται μετά την παύση της έκθεσης.
6. Σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές:
 - οι εργαζόμενοι έχουν πρόσβαση στα αποτελέσματα της ιατρικής παρακολούθησης που τους αφορούν και
 - οι ενδιαφερόμενοι εργαζόμενοι ή ο εργοδότης μπορούν να ζητούν επανεξέταση των αποτελεσμάτων της ιατρικής παρακολούθησης.
7. Πρακτικές συστάσεις για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων δίδονται στο παράρτημα II.

8. Όλες οι περιπτώσεις καρκίνου που έχουν αναγνωριστεί, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές ότι οφείλονται στην έκθεση σε καρκινογόνο ή μεταλλαξιογόνο παράγοντα κατά την εργασία, πρέπει να γνωστοποιούνται στις υπεύθυνες αρχές.

Άρθρο 15

Τήρηση φακέλων

1. Ο κατάλογος που προβλέπεται στο άρθρο 12, στοιχείο γ), και ο ατομικός ιατρικός φάκελος που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 4, διατηρούνται επί σαράντα τουλάχιστον χρόνια μετά την παύση της έκθεσης, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή/και πρακτική.
2. Οι φάκελοι αυτοί διαβιβάζονται στην αρμόδια υπηρεσία σε περίπτωση παύσης της λειτουργίας της επιχείρησης, σύμφωνα με τις εθνικές νομοθεσίες ή/και πρακτικές.

Άρθρο 16

Οριακές τιμές

1. Το Συμβούλιο, σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 137, παράγραφος 2, της συνθήκης, καθορίζει οριακές τιμές στις οδηγίες βάσει των διαθέσιμων πληροφοριών, συμπεριλαμβανομένων των επιστημονικών και τεχνικών δεδομένων, όσον αφορά όλους εκείνους τους καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες για τους οποίους τούτο είναι δυνατόν, και εν ανάγκη, άλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις.
2. Οι οριακές τιμές και οι άλλες άμεσα συνδεόμενες διατάξεις περιλαμβάνονται στο παράρτημα III.

*Άρθρο 17***Παραρτήματα**

1. Τα παραρτήματα I και III μπορούν να τροποποιηθούν μόνο σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 137, παράγραφος 2, της συνθήκης.
2. Οι καθαρά τεχνικές προσαρμογές του παραρτήματος II σύμφωνα με την τεχνική πρόοδο, την εξέλιξη των διεθνών κανονισμών ή προδιαγραφών και των γνώσεων στον τομέα των καρκινογόνων ή μεταλλαξιογόνων παραγόντων, θεσπίζονται με τη διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 17 της οδηγίας 89/391/ΕΟΚ.

*Άρθρο 18***Εκμετάλλευση των στοιχείων**

Η εκμετάλλευση των στοιχείων που γίνεται από τις αρμόδιες εθνικές αρχές, με βάση τις πληροφορίες που αναφέρονται στο άρθρο 14, παράγραφος 8, τίθεται στη διάθεση της Επιτροπής.

*Άρθρο 19***Ενημέρωση της Επιτροπής**

Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου τις οποίες θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

*Άρθρο 20***Κατάργηση**

Η οδηγία 90/394/ΕΟΚ, όπως τροποποιήθηκε με τις οδηγίες που παρατίθενται στο παράρτημα IV, μέρος Α, της παρούσας οδηγίας, καταργείται υπό την επιφύλαξη των υποχρεώσεων των κρατών μελών σε ό,τι αφορά στις προθεσμίες ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο που εμφανίζονται στο παράρτημα IV μέρος Β της παρούσας οδηγίας.

Οι αναφορές στην καταργούμενη οδηγία θεωρούνται ότι γίνονται στην παρούσα οδηγία και διαβάζονται σύμφωνα με τον πίνακα αντιστοιχίας που εμφανίζεται στο παράρτημα V.

*Άρθρο 21***Έναρξη Ισχύος**

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την εικοστή ημέρα από τη δημοσίευσή της στην *Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης*.

*Άρθρο 22***Αποδέκτες**

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 29 Απριλίου 2004.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. McDOWELL

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ Ι**Κατάλογος ουσιών, παρασκευασμάτων και μεθόδων**

(άρθρο 2, στοιχείο α), σημείο iii))

1. Παρασκευή αυραμίνης.
2. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση σε πολυκυκλικούς αρωματικούς υδρογονάνθρακες που περιέχονται μέσα στην αιθάλη άνθρακα, την ανθρακόπισσα ή την πισσάσφαλτο.
3. Εργασίες που συνεπάγονται έκθεση στον κονιορτό, τον καπνό ή την ομίχλη που παράγονται κατά τη φρύξη και τον ηλεκτρικό καθαρισμό θειούχων συμπτηγμάτων νικελίου.
4. Μέθοδος ισχυρού οξέος στην παρασκευή ισοπροπυλικής αλκοόλης.
5. Εργασίες που περιλαμβάνουν έκθεση σε σκόνες σκληρών ξύλων¹.

¹ Κατάλογος ορισμένων σκληρών ξύλων περιέχεται στον τόμο 62 των μονογραφιών για την εκτίμηση των κινδύνων καρκινογένεσης στον άνθρωπο «Wood and Dust Formaldehyde» (Σκόνη ξύλου και φοραλδεΐδη) που εκδόθηκε από το Διεθνές κέντρο καρκινολογικών Ερευνών, Λυών 1995.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙ**Πρακτικές συστάσεις για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων**

(άρθρο 14, παράγραφος 7)

1. Ο ιατρός ή/και η αρμόδια αρχή για την ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων που εκτίθενται σε καρκινογόνους ή μεταλλαξιογόνους παράγοντες οφείλουν να γνωρίζουν καλώς τις συνθήκες ή τις περιστάσεις έκθεσης κάθε εργαζόμενου.
2. Η ιατρική παρακολούθηση των εργαζομένων πρέπει να πραγματοποιείται σύμφωνα με τις αρχές και τις πρακτικές της ιατρικής της εργασίας και πρέπει να περιλαμβάνει τουλάχιστον τα ακόλουθα μέτρα:
 - κατάρτιση φακέλου με το ιατρικό και επαγγελματικό ιστορικό κάθε εργαζόμενου,
 - προσωπική συνέντευξη,
 - ενδεχομένως, βιολογική παρακολούθηση, καθώς και ανίχνευση των πρώιμων και αντιστρεπτών επιπτώσεων επί της υγείας του εξεταζόμενου.

Μπορούν να αποφασίζονται περαιτέρω ιατρικές εξετάσεις για κάθε εργαζόμενο ο οποίος υποβάλλεται σε ιατρική παρακολούθηση, λαμβανομένων υπόψη των πλέον πρόσφατων γνώσεων της ιατρικής της εργασίας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΙΙΙ**Οριακές τιμές και άλλες άμεσα συνδεδεμένες διατάξεις**

(άρθρο 16)

A. ΟΡΙΑΚΕΣ ΤΙΜΕΣ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΕΚΘΕΣΗΣ

Όνομα παράγοντα	Einecs ¹	CAS ²	Οριακές τιμές		Όργανα που προσβάλλονται	Μεταβατικά μέτρα
			mg/m ³³	ppm ⁴		
Βενζόλιο	200-753-7	71-43-2	3,25 ⁵	1 ⁵	Δέρμα ⁶	Οριακή τιμή: 3 ppm (=9,75 mg/m ³) έως τις 27 Ιουνίου 2003
Μονομερές βινυλοχλωρίδιο	200-831	75-01-4	7,77 ⁵	3 ⁵	—	—
Σκόνη σκληρών ξύλων	—	—	5,00 ⁵⁷	—	—	—

B. ΑΛΛΕΣ ΑΜΕΣΑ ΣΥΝΔΕΟΜΕΝΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

π. υ.

- ¹ EINECS: Ευρωπαϊκός κατάλογος υφιστάμενων χημικών ουσιών.
² CAS: Αριθμός Chemical Abstract Service.
³ mg/m³ = χιλιοστόγραμμα ανά κυβικό μέτρο αέρος σε 20 °C και 101,3 KPa (πίεση 760mm υδραργύρου).
⁴ ppm: μέρη ανά εκατομμύριο κατ' όγκο στον αέρα (ml/m³)
⁵ Μέτρηση ή υπολογισμός με βάση οκτάωρη περίοδο αναφοράς.
⁶ Είναι πιθανή η σημαντική αύξηση της συνολικής επιβάρυνσης του σώματος λόγω δερματικής έκθεσης.
⁷ Εισπνεύσιμο κλάσμα αν σκόνες σκληρών ξύλων έχουν αναμιχθεί με άλλες σκόνες ξύλου, η οριακή τιμή αφορά όλες τις σκόνες ξύλου που περιέχονται σε αυτό το μείγμα.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ IV**Μέρος Α****Καταργούμενη οδηγία με τις διαδοχικές τροποποιήσεις της***(που αναφέρονται στο άρθρο 20)*

Οδηγία 90/394/ΕΟΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 196 της 26.7.1990, σ. 1)

Οδηγία 97/42/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 179 της 8.7.1997, σ. 4)

Οδηγία 1999/38/ΕΚ του Συμβουλίου (ΕΕ L 138 της 1.6.1999, σ. 66)

Μέρος Β**Κατάλογος ημερομηνιών ενσωμάτωσης στο εθνικό δίκαιο***(που αναφέρονται στο άρθρο 20)*

Οδηγία	Προθεσμία ενσωμάτωσης
90/394/ΕΟΚ	31 Δεκεμβρίου 1992
97/42/ΕΚ	27 Ιουνίου 2000
1999/38/ΕΚ	29 Απριλίου 2003

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ V**ΠΙΝΑΚΑΣ ΑΝΤΙΣΤΟΙΧΙΑΣ**

Οδηγία 90/394/ΕΟΚ	Παρούσα οδηγία
Άρθρο 1	Άρθρο 1
Άρθρο 2, στοιχείο α)	Άρθρο 2, στοιχείο α)
Άρθρο 2, στοιχείο αα)	Άρθρο 2, στοιχείο β)
Άρθρο 2, στοιχείο β)	Άρθρο 2, στοιχείο γ)
Άρθρα 3 έως 9	Άρθρα 3 έως 9
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α)	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο α)
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β), πρώτο εδάφιο	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β)
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο β), δεύτερο εδάφιο	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ)
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο γ)	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ)
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο δ) και ε)	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο ε)
Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο στ)	Άρθρο 10, παράγραφος 1, στοιχείο στ)
Άρθρο 10, παράγραφος 2	Άρθρο 10, παράγραφος 2
Άρθρο 11 έως 18	Άρθρα 11 έως 18
Άρθρο 19, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο	_____
Άρθρο 19, παράγραφος 1, δεύτερο εδάφιο	_____
Άρθρο 19, παράγραφος 1, τρίτο εδάφιο	_____
Άρθρο 19, παράγραφος 2	Άρθρο 19
_____	Άρθρο 20
_____	Άρθρο 21
Άρθρο 20	Άρθρο 22
Παράρτημα I	Παράρτημα I
Παράρτημα II	Παράρτημα II
Παράρτημα III	Παράρτημα III
_____	Παράρτημα IV
_____	Παράρτημα V

**ΟΔΗΓΙΑ 2004/38/ΕΚ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ
ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ
της 29ης Απριλίου 2004**

σχετικά με το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, για την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 και την κατάργηση των οδηγιών 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ
(Κείμενο που παρουσιάζει ενδιαφέρον για τον ΕΟΧ)

ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη :

τη Συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, και ιδίως τα άρθρα 12, 18, 40, 44 και 52,

την πρόταση της Επιτροπής¹,

τη γνώμη της Ευρωπαϊκής Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής²,

τη γνώμη της Επιτροπής των Περιφερειών³,

Αποφασίζοντας σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 251 της Συνθήκης,⁴

¹ ΕΕ C 270 E, 25.9.2001, σ. 150.

² ΕΕ C 149, 21.6.2002, σ. 46.

³ ΕΕ C 192, 12.8.2002, σ. 17.

⁴ Γνώμη του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 11ης Φεβρουαρίου 2003 (ΕΕ C 43 E, 19.2.2004, σ. 42), κοινή θέση του Συμβουλίου της 5ης Δεκεμβρίου 2003 (ΕΕ C 54 E, 2.3.2004, σ. 12) και θέση του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 10ης Μαρτίου 2004 (δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στην Επίσημη Εφημερίδα).

Εκτιμώντας τα εξής :

- (1) Η ιθαγένεια της Ένωσης παρέχει σε κάθε πολίτη της Ένωσης το πρωτογενές και ατομικό δικαίωμα να κυκλοφορεί και να διαμένει ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, με την επιφύλαξη των περιορισμών και των όρων που ορίζονται στη Συνθήκη και των μέτρων που θεσπίζονται για την εφαρμογή του εν λόγω δικαιώματος.
- (2) Η ελεύθερη κυκλοφορία των προσώπων αποτελεί μία από τις θεμελιώδεις ελευθερίες της εσωτερικής αγοράς, η οποία περιλαμβάνει ένα χώρο χωρίς εσωτερικά σύνορα, μέσα στον οποίο εξασφαλίζεται η ελευθερία σύμφωνα με τις διατάξεις της Συνθήκης.
- (3) Ιθαγένεια της Ένωσης θα πρέπει να είναι το θεμελιώδες καθεστώς των υπηκόων των κρατών μελών όταν ασκούν το δικαίωμά τους της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής. Ωστόσο, είναι αναγκαίο να κωδικοποιηθούν και να επανεξετασθούν οι ισχύουσες κοινοτικές πράξεις που διέπουν χωριστά τους μισθωτούς, τους μη μισθωτούς, καθώς και τους φοιτητές και άλλα πρόσωπα άνευ επαγγέλματος, προκειμένου να απλοποιηθεί και να ενισχυθεί το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής όλων των πολιτών της Ένωσης.

- (4) Στο πλαίσιο αυτό, για να διορθωθεί η τμηματική και αποσπασματική προσέγγιση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής και να διευκολυνθεί η άσκησή του απαιτείται ενιαία νομοθετική πράξη η οποία θα τροποποιήσει τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί της ελεύθερης κυκλοφορίας των εργαζομένων στο εσωτερικό της Κοινότητας ¹, και θα καταργήσει τις ακόλουθες πράξεις : την οδηγία 68/360/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 15ης Οκτωβρίου 1968, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των εργαζομένων των κρατών μελών και των οικογενειών τους στο εσωτερικό της Κοινότητας ², την οδηγία 73/148/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 1973, περί καταργήσεως των περιορισμών στη διακίνηση και στη διαμονή των υπηκόων των κρατών μελών στο εσωτερικό της Κοινότητας στον τομέα της εγκαταστάσεως και της παροχής υπηρεσιών ³, την οδηγία 90/364/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με το δικαίωμα διαμονής ⁴, την οδηγία 90/365/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 28ης Ιουνίου 1990, σχετικά με το δικαίωμα διαμονής των μισθωτών και μη μισθωτών εργαζομένων που έχουν παύσει την επαγγελματική τους δραστηριότητα ⁵ και την οδηγία 93/96/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 29ης Οκτωβρίου 1993, σχετικά με το δικαίωμα διαμονής των σπουδαστών ⁶.
- (5) Το δικαίωμα όλων των πολιτών της Ένωσης να κυκλοφορούν και να διαμένουν ελεύθερα στην επικράτεια των κρατών μελών, προκειμένου να ασκείται υπό αντικειμενικές συνθήκες ελευθερίας και αξιοπρέπειας, θα πρέπει να παρέχεται και στα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς τους. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, ο ορισμός του «μέλους της οικογένειας» θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τον καταχωρημένο σύντροφο εάν η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής, αναγνωρίζει τη σχέση καταχωρημένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς τον γάμο.

¹ ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 2. Κανονισμός ο οποίος τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 2434/92 (ΕΕ L 245, 26.8.1992, σ. 1).

² ΕΕ L 257, 19.10.1968, σ. 13. Οδηγία η οποία τροποποιήθηκε τελευταία από την Πράξη Προσχώρησης του 2003.

³ ΕΕ L 172, 28.6.1973, σ. 14.

⁴ ΕΕ L 180, 13.7.1990, σ. 26.

⁵ ΕΕ L 180, 13.7.1990, σ. 28.

⁶ ΕΕ L 317, 18.12.1993, σ. 59.

- (6) Προκειμένου να διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειας με ευρύτερη έννοια και με την επιφύλαξη της απαγόρευσης διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, η κατάσταση των προσώπων τα οποία δεν περιλαμβάνονται στον ορισμό του μέλους της οικογένειας δυνάμει της παρούσας οδηγίας και τα οποία, ως εκ τούτου, δεν απολαύουν αυτόματου δικαιώματος εισόδου και διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής, θα πρέπει να εξετάζεται από το κράτος μέλος υποδοχής βάσει της εθνικής του νομοθεσίας, ώστε να αποφασίζεται κατά πόσον μπορεί να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στα εν λόγω πρόσωπα, λαμβάνοντας υπόψη τη σχέση τους με τον πολίτη της Ένωσης ή οιοσδήποτε άλλες συνθήκες, όπως η οικονομική ή συγγενική εξάρτησή τους από τον πολίτη της Ένωσης.
- (7) Θα πρέπει να προσδιορισθούν σαφώς οι διατυπώσεις που σχετίζονται με την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών της Ένωσης στην επικράτεια των κρατών μελών, υπό την επιφύλαξη των ισχυουσών διατάξεων περί εθνικών συνοριακών ελέγχων.
- (8) Προκειμένου να διευκολυνθεί η ελεύθερη κυκλοφορία των μελών της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα μέλη τα οποία έχουν ήδη λάβει δελτίο διαμονής θα πρέπει να απαλλάσσονται από την υποχρέωση θεώρησης εισόδου κατά την έννοια του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 539/2001, του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών μελών, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή ¹ ή, ενδεχομένως, της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας.
- (9) Οι πολίτες της Ένωσης θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να διαμένουν στο κράτος μέλος υποδοχής για χρονικό διάστημα το οποίο δεν θα υπερβαίνει τους τρεις μήνες χωρίς να υπόκεινται σε κανένα όρο ή διατύπωση πλην της απαραίτητης κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου, υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερης μεταχείρισης η οποία ισχύει για τα πρόσωπα που αναζητούν εργασία, όπως αναγνωρίζεται από τη νομολογία του Δικαστηρίου.

¹ ΕΕ L 81, 21.3.2001, σ. 1. Κανονισμός ο οποίος τροποποιήθηκε τελευταία από τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 453/2003 (ΕΕ L 69, 13.3.2003, σ. 10).

-
- (10) Οι απολαύοντες του δικαιώματος διαμονής δεν θα πρέπει, ωστόσο, να καθίστανται υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής κατά την αρχική περίοδο διαμονής τους. Για τον σκοπό αυτό, το δικαίωμα διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους, για χρονικά διαστήματα μεγαλύτερα των τριών μηνών, θα πρέπει να υπόκειται σε όρους.
- (11) Το θεμελιώδες και προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής σε άλλο κράτος μέλος απονέμεται απευθείας στους πολίτες της Ένωσης από τη Συνθήκη και δεν εξαρτάται από την εκπλήρωση διοικητικών διαδικασιών.
- (12) Όταν τα διαστήματα παραμονής υπερβαίνουν τους τρεις μήνες, τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να επιβάλλουν την εγγραφή των πολιτών της Ένωσης από τις αρμόδιες αρχές του τόπου διαμονής, πιστοποιούμενη με βεβαίωση εγγραφής, η οποία χορηγείται για τον σκοπό αυτό.
- (13) Η απαίτηση δελτίου διαμονής θα πρέπει να περιορίζεται στα μέλη της οικογένειας πολιτών της Ένωσης που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, για διαστήματα παραμονής μεγαλύτερα από τρεις μήνες.
- (14) Τα δικαιολογητικά έγγραφα που απαιτούν οι αρμόδιες αρχές για την έκδοση βεβαίωσης εγγραφής ή δελτίου διαμονής θα πρέπει να προσδιορίζονται εξαντλητικά, προκειμένου να αποφεύγονται αποκλίνουσες διοικητικές πρακτικές ή ερμηνείες ικανές να αποτελέσουν άνευ λόγου εμπόδιο στην άσκηση του δικαιώματος διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους.

- (15) Θα πρέπει να παρέχεται νομική προστασία στα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση θανάτου του πολίτη της Ένωσης, διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή λήξης της καταχωρημένης σχέσης. Ως εκ τούτου, με βάση την αρχή του σεβασμού του οικογενειακού βίου και της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, υπό ορισμένες δε συνθήκες προς αποφυγή καταχρήσεως, θα πρέπει να λαμβάνονται μέτρα τα οποία θα εξασφαλίζουν ότι, στις περιπτώσεις αυτές, τα μέλη της οικογένειας τα οποία διαμένουν ήδη στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής διατηρούν το δικαίωμα διαμονής τους αποκλειστικά σε προσωπική βάση.
- (16) Ενώσω οι δικαιούχοι του δικαιώματος διαμονής δεν αποτελούν υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, δεν θα πρέπει να απελούνται. Ως εκ τούτου, η προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας δεν θα πρέπει να συνεπάγεται αυτομάτως τη λήψη μέτρου απέλασης. Το κράτος μέλος υποδοχής θα πρέπει να εξετάζει εάν πρόκειται για περίπτωση προσωρινών δυσκολιών και να λαμβάνει υπόψη τη διάρκεια της παραμονής, την προσωπική κατάσταση και το ποσό της ενίσχυσης που χορηγήθηκε, προκειμένου να εκτιμά εάν ο δικαιούχος αποτελεί υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιάς του και να προβαίνει στην απέλασή του. Δεν θα πρέπει να λαμβάνεται μέτρο απέλασης επ' ουδενί κατά μισθωτών, μη μισθωτών ή προσώπων που αναζητούν εργασία, όπως ορίζονται από το Δικαστήριο, παρά μόνο για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.
- (17) Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής για τους πολίτες της Ένωσης που έχουν επιλέξει να εγκατασταθούν μακροχρόνια στο κράτος μέλος υποδοχής ενισχύει τη συνείδηση της ιθαγένειας της Ένωσης και συμβάλλει καθοριστικά στην προαγωγή της κοινωνικής συνοχής, που αποτελεί έναν από τους θεμελιώδεις στόχους της Ένωσης. Για το λόγο αυτόν, ενδείκνυται να καθιερωθεί δικαίωμα μόνιμης διαμονής για όλους τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, που έχουν διαμείνει στο κράτος μέλος υποδοχής, τηρουμένων των όρων που ορίζονται στην παρούσα οδηγία, επί ένα συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών και δεν έχει ληφθεί κατά αυτών μέτρο απέλασης.

- (18) Το δικαίωμα μόνιμης διαμονής, άπαξ αποκτηθεί, δεν θα πρέπει να υπόκειται σε όρους, προκειμένου να αποτελεί ένα πραγματικό μέσο ενσωμάτωσης στην κοινωνία του κράτους μέλους υποδοχής στο οποίο διαμένει ο πολίτης της Ένωσης.
- (19) Θα πρέπει, ωστόσο, να διατηρηθούν ορισμένα πλεονεκτήματα τα οποία αφορούν ειδικά τους πολίτες της Ένωσης που είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί και τα μέλη των οικογενειών τους, δεδομένου ότι αποτελούν κεκτημένα δικαιώματα, παραχωρηθέντα με τον κανονισμό (ΕΟΚ) αριθ. 1251/70 της Επιτροπής, της 29ης Ιουνίου 1970, περί του δικαιώματος των εργαζομένων να παραμένουν στην επικράτεια κράτους μέλους μετά την άσκηση σ' αυτό ορισμένης εργασίας¹, και με την οδηγία 75/34/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 17ης Δεκεμβρίου 1974, περί του δικαιώματος των υπηκόων ενός κράτους μέλους να παραμένουν στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους μετά την άσκηση σε αυτό μη μισθωτής δραστηριότητας² που είναι δυνατό να επιτρέπουν στα πρόσωπα αυτά να αποκτούν δικαίωμα μόνιμης διαμονής πριν να διαμείνουν πέντε έτη στο κράτος μέλος υποδοχής.
- (20) Σύμφωνα με την απαγόρευση των διακρίσεων λόγω ιθαγένειας, όλοι οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους που διαμένουν σε κράτος μέλος βάσει της παρούσας οδηγίας θα πρέπει να τυγχάνουν ίσης μεταχείρισης, στο εν λόγω κράτος μέλος, σε σύγκριση με τους ημεδαπούς στους τομείς που καλύπτονται από τη Συνθήκη, με την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων που προβλέπονται ρητά στη Συνθήκη και στο παράγωγο δίκαιο.

¹ ΕΕ L 142, 30.6.1970, σ. 24.

² ΕΕ L 14, 20.1.1975, σ. 10.

- (21) Πάντως, θα πρέπει να εναπόκειται στο κράτος μέλος υποδοχής να αποφασίζει εάν θα παρέχει σε πρόσωπα που δεν ασκούν μισθωτή δραστηριότητα ή ελεύθερο επάγγελμα ή διατηρούν την ιδιότητα αυτή και στα μέλη της οικογένειάς τους κοινωνική παροχή κατά τους πρώτους τρεις μήνες διαμονής, ή για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα στις περιπτώσεις των προσώπων που αναζητούν εργασία, ή σπουδαστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής.
- (22) Η Συνθήκη επιτρέπει την επιβολή περιορισμών στο δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Προκειμένου να εξασφαλισθεί καλύτερος προσδιορισμός των περιστάσεων και των διαδικαστικών εγγυήσεων λόγω των οποίων στους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους είναι δυνατό να μην επιτραπεί η είσοδος ή είναι δυνατό να απελαθούν, η παρούσα οδηγία θα πρέπει να αντικαταστήσει την οδηγία 64/221/ΕΟΚ του Συμβουλίου, της 25ης Φεβρουαρίου 1964, σχετικά με τον συντονισμό των ειδικών μέτρων για τους αλλοδαπούς, σε θέματα μετακίνησης και διαμονής, τα οποία υπαγορεύονται από λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.¹
- (23) Η απέλαση των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας αποτελεί μέτρο το οποίο ενδέχεται να βλάψει σοβαρά πρόσωπα τα οποία, κάνοντας χρήση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που τους απονέμει η Συνθήκη, έχουν ενταχθεί ουσιαστικά στο κράτος μέλος υποδοχής. Για το λόγο αυτόν, θα πρέπει να περιορισθεί το πεδίο εφαρμογής των σχετικών μέτρων, σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας, προκειμένου να λαμβάνονται υπόψη ο βαθμός ένταξης των ενδιαφερομένων, η διάρκεια της παραμονής τους στο κράτος μέλος υποδοχής, η ηλικία και η κατάσταση της υγείας τους, η οικογενειακή και η οικονομική τους κατάσταση, καθώς και οι δεσμοί τους με τη χώρα καταγωγής του.

¹ ΕΕ 56, 4.4.1964, σ. 850. Οδηγία η οποία τροποποιήθηκε τελευταία από την οδηγία 75/35/ΕΟΚ (ΕΕ L 14, 20.1.1975, σ. 14).

- (24) Κατά συνέπεια, όσο μεγαλύτερη είναι η ένταξη των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους στο κράτος μέλος υποδοχής, τόσο μεγαλύτερη προστασία θα πρέπει να παρέχεται έναντι απέλασης. Μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, όπου συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι δημόσιας ασφάλειας, θα πρέπει να λαμβάνεται μέτρο απέλασης κατά πολιτών της Ένωσης οι οποίοι διαμένουν επί μακρόν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής, ιδίως όταν έχουν γεννηθεί και διαμένει εκεί όλη τους τη ζωή. Επιπλέον, οι εν λόγω εξαιρετικές περιστάσεις θα πρέπει επίσης να ισχύουν και για τα μέτρα απέλασης που λαμβάνονται κατά ανηλίκων, προκειμένου να προστατεύονται οι δεσμοί με την οικογένειά τους, σύμφωνα με τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού των Ηνωμένων Εθνών της 20ής Νοεμβρίου 1989.
- (25) Είναι επίσης σκόπιμο να διευκρινίζονται λεπτομερώς οι διαδικαστικές εγγυήσεις, ούτως ώστε να διασφαλίζεται, αφενός, υψηλό επίπεδο προστασίας των δικαιωμάτων των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους σε περίπτωση άρνησης εισόδου ή διαμονής σε άλλο κράτος μέλος και, αφετέρου, η τήρηση της αρχής της δέουσας αιτιολόγησης των πράξεων της διοίκησης.
- (26) Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να παρέχεται στους πολίτες της Ένωσης και στα μέλη των οικογενειών τους, η δυνατότητα προσφυγής στη Δικαιοσύνη κατά της άρνησης εισόδου ή διαμονής σε άλλο κράτος μέλος.
- (27) Κατά προέκταση της νομολογίας του Δικαστηρίου η οποία εμποδίζει τα κράτη μέλη να εκδίδουν διαταγές οι οποίες απαγορεύουν στα πρόσωπα που καλύπτονται από την παρούσα οδηγία τη δια βίου πρόσβαση στην επικράτειά τους, θα πρέπει να επιβεβαιωθεί το δικαίωμα των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος στην επικράτεια κράτους μέλους να υποβάλλουν νέα αίτηση εντός εύλογης προθεσμίας, και σε κάθε περίπτωση κατόπιν τριετίας από την επιβολή της εφαρμογής της οριστικής απόφασης απέλασης.

- (28) Τα κράτη μέλη θα πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να θεσπίζουν τα αναγκαία μέτρα, προκειμένου να προφυλαχθούν από κατάχρηση δικαιώματος ή δόλο, κυρίως εικονικούς γάμους ή άλλης μορφής σχέσεις οι οποίες συνάπτονται για τον μόνο λόγο της απόκτησης του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής.
- (29) Η παρούσα οδηγία δεν θα πρέπει να επηρεάσει τυχόν ευνοϊκότερες εθνικές διατάξεις.
- (30) Προκειμένου να εξετασθεί πώς μπορεί να διευκολυνθεί περαιτέρω η άσκηση του δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής, η Επιτροπή θα πρέπει να προετοιμάσει έκθεση για να εκτιμηθεί η δυνατότητα υποβολής των τυχόν αναγκαίων προτάσεων για τον σκοπό αυτό, κυρίως όσον αφορά την παράταση της περιόδου παραμονής άνευ όρων.
- (31) Η παρούσα οδηγία σέβεται τα θεμελιώδη δικαιώματα και τις ελευθερίες και τηρεί τις αρχές που αναγνωρίζονται, ιδίως, από τον Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Σύμφωνα με την απαγόρευση διακρίσεων που περιέχει ο Χάρτης, τα κράτη μέλη θα πρέπει να εφαρμόζουν την παρούσα οδηγία χωρίς να προβαίνουν σε διακρίσεις κατά των δικαιούχων της παρούσας οδηγίας λόγω φύλου, φυλής, χρώματος, εθνοτικής ή κοινωνικής προέλευσης, γενετικών χαρακτηριστικών, γλώσσας, θρησκείας ή πεποιθήσεων, πολιτικών ή άλλου είδους φρονημάτων, ιδιότητας μέλους εθνικής μειονότητας, περιουσίας, γέννησης, ύπαρξης αναπηρίας, ηλικίας ή γενετήσιου προσανατολισμού,

ΕΞΕΔΩΣΑΝ ΤΗΝ ΠΑΡΟΥΣΑ ΟΔΗΓΙΑ :

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ι

Γενικές διατάξεις

Άρθρο 1

Σκοπός

Η παρούσα οδηγία καθορίζει :

- α) τους όρους που διέπουν την άσκηση του δικαιώματος της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών από τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους,
- β) το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτεια των κρατών μελών των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους,
- γ) τους περιορισμούς των δικαιωμάτων που αναφέρονται στα στοιχεία α) και β), για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

Άρθρο 2

Ορισμοί

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, νοούνται ως :

- 1) «Πολίτης της Ένωσης» : κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους μέλους.

- 2) «Μέλος της οικογένειας» :
- α) ο/η σύζυγος,
 - β) ο/η σύντροφος με τον/την οποίο/α ο πολίτης της Ένωσης έχει σχέση καταχωρημένης συμβίωσης, βάσει της νομοθεσίας κράτους μέλους, εφόσον η νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής αναγνωρίζει τη σχέση καταχωρημένης συμβίωσης ως ισοδύναμη προς τον γάμο, και σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται στην οικεία νομοθεσία του κράτους μέλους υποδοχής,
 - γ) οι απευθείας κατιόντες οι οποίοι είναι κάτω της ηλικίας των 21 ετών ή είναι συντηρούμενοι καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο β),
 - δ) οι συντηρούμενοι απευθείας ανιόντες καθώς και εκείνοι του/της συζύγου ή του/της συντρόφου, όπως ορίζεται στο στοιχείο β).
- 3) «Κράτος μέλος υποδοχής» : το κράτος μέλος στο οποίο μεταβαίνει ο πολίτης της Ένωσης προκειμένου να ασκήσει το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής.

Άρθρο 3

Δικαιούχοι

1. Η παρούσα οδηγία ισχύει για όλους τους πολίτες της Ένωσης οι οποίοι μεταβαίνουν ή διαμένουν σε κράτος μέλος άλλο από εκείνο του οποίου είναι υπήκοοι καθώς και τα μέλη των οικογενειών τους κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 2, σημείο 2, που τους συνοδεύουν ή πηγαίνουν να τους συναντήσουν.

2. Με την επιφύλαξη τυχόν ατομικού δικαιώματος ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής των ενδιαφερομένων και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία του, το κράτος μέλος υποδοχής διευκολύνει την είσοδο και τη διαμονή των ακόλουθων προσώπων :

- α) κάθε άλλου μέλους της οικογένειας, ανεξαρτήτως της ιθαγένειάς του, που δεν εμπίπτει στον ορισμό του άρθρου 2, σημείο 2, εφόσον συντηρείται από τον πολίτη της Ένωσης που έχει ίδιον δικαίωμα διαμονής ή ζει υπό τη στέγη του στη χώρα προέλευσης, ή εφόσον σοβαροί λόγοι υγείας καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του εν λόγω μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης,
- β) του/της συντρόφου με τον/την οποίο/α ο πολίτης της Ένωσης έχει σταθερή σχέση, δεόντως αποδεδειγμένη.

Το κράτος μέλος υποδοχής αναλαμβάνει εκτενή εξέταση της προσωπικής κατάστασης και αιτιολογεί κάθε άρνηση εισόδου ή διαμονής των προσώπων αυτών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ II

Δικαίωμα εξόδου και εισόδου

Άρθρο 4

Δικαίωμα εξόδου

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων επί των ταξιδιωτικών εγγράφων που ισχύουν για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους, όλοι οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι φέρουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο καθώς και τα μέλη της οικογενείας τους, που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, τα οποία φέρουν ισχύον διαβατήριο, έχουν το δικαίωμα να εγκαταλείπουν το έδαφος κράτους μέλους προκειμένου να μεταβούν σε άλλο κράτος μέλος.
2. Καμία θεώρηση εξόδου ή άλλη ισοδύναμη διατύπωση δεν επιβάλλεται στα πρόσωπα για τα οποία ισχύει η παράγραφος 1.
3. Τα κράτη μέλη, ενεργώντας σύμφωνα με το δίκαιό τους, εκδίδουν ή ανανεώνουν στους υπηκόους τους δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο που αναγράφει την ιθαγένειά τους.
4. Το διαβατήριο πρέπει να ισχύει τουλάχιστον για όλα τα κράτη μέλη και για τις χώρες διά μέσου των οποίων πρέπει να διέλθει ο κάτοχος όταν ταξιδεύει μεταξύ κρατών μελών. Αν το δίκαιο κράτους μέλους δεν προβλέπει τη χορήγηση δελτίου ταυτότητας, η διάρκεια ισχύος του διαβατηρίου που εκδίδεται ή ανανεώνεται δεν μπορεί να είναι μικρότερη των πέντε ετών.

Άρθρο 5

Δικαίωμα εισόδου

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων επί των ταξιδιωτικών εγγράφων που ισχύουν για τους εθνικούς συνοριακούς ελέγχους, τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο στην επικράτειά τους σε κάθε πολίτη της Ένωσης ο οποίος φέρει ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, καθώς επίσης και στα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, εφόσον φέρουν ισχύον διαβατήριο.

Καμία θεώρηση εισόδου ή άλλη ισοδύναμη διατύπωση δεν επιβάλλεται στους πολίτες της Ένωσης.

2. Στα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους επιβάλλεται μόνο θεώρηση εισόδου σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 539/2001 ή, ενδεχομένως, με το εθνικό δίκαιο. Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, η κατοχή ισχύοντος δελτίου διαμονής προβλεπομένου στο άρθρο 10, απαλλάσσει τα εν λόγω μέλη της οικογένειας από την απαίτηση θεώρησης.

Τα κράτη μέλη παρέχουν στα εν λόγω πρόσωπα κάθε διευκόλυνση, προκειμένου να αποκτήσουν τις απαιτούμενες θεωρήσεις. Οι θεωρήσεις αυτές εκδίδονται, ατελώς, το συντομότερο δυνατόν, και βάσει ταχείας διαδικασίας.

3. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν επιθέτει σφραγίδα εισόδου ή εξόδου στο διαβατήριο των μελών της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, εφόσον προσκομίζουν το δελτίο διαμονής που προβλέπεται στο άρθρο 10.

4. Οσάκις πολίτης της Ένωσης ή μέλος της οικογένειάς του που δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους δεν διαθέτει τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή, ανάλογα με την περίπτωση, την αναγκαία θεώρηση, το οικείο κράτος μέλος, πριν εφαρμόσει το μέτρο της επαναπροώθησης, παρέχει στα πρόσωπα αυτά κάθε εύλογη δυνατότητα για την απόκτηση των αναγκαίων εγγράφων ή την αποστολή τους εντός ευλόγου προθεσμίας ή προκειμένου να επιβεβαιωθεί ή να αποδειχθεί με άλλα μέσα ότι καλύπτονται από το δικαίωμα της ελεύθερης κυκλοφορίας και διαμονής.

5. Το κράτος μέλος μπορεί να απαιτήσει από τον ενδιαφερόμενο να γνωστοποιήσει την παρουσία του στην επικράτειά του εντός εύλογης προθεσμίας η οποία δεν δημιουργεί διακρίσεις. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση αυτή είναι δυνατόν να επισύρει κυρώσεις για τον ενδιαφερόμενο, οι οποίες θα είναι αναλογικές και δεν θα εισάγουν διακρίσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ III

Δικαίωμα διαμονής

Άρθρο 6

Δικαίωμα διαμονής έως τρεις μήνες

1. Οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους για χρονικό διάστημα έως τρεις μήνες χωρίς κανένα όρο ή διατύπωση πέραν της απαίτησης κατοχής ισχύοντος δελτίου ταυτότητας ή διαβατηρίου.

2. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 εφαρμόζονται και στα μέλη της οικογένειας που είναι κάτοχοι ισχύοντος διαβατηρίου, δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν τον πολίτη της Ένωσης.

Άρθρο 7

Δικαίωμα διαμονής άνω των τριών μηνών

1. Όλοι οι πολίτες της Ένωσης έχουν δικαίωμα διαμονής στην επικράτεια άλλου κράτους μέλους για χρονικό διάστημα μεγαλύτερο των τριών μηνών, εφόσον :

- α) είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί στο κράτος μέλος υποδοχής, ή
- β) διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη των οικογενειών τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της περιόδου παραμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, καθώς και πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στο κράτος μέλος υποδοχής, ή
- γ) - έχουν εγγραφεί σε ιδιωτικό ή δημόσιο ίδρυμα, εγκεκριμένο ή χρηματοδοτούμενο από το κράτος μέλος υποδοχής βάσει της νομοθεσίας ή της διοικητικής πρακτικής του, για να παρακολουθήσουν κατά κύριο λόγο σπουδές, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων επαγγελματικής κατάρτισης, και
- διαθέτουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στο κράτος μέλος υποδοχής και βεβαιώνουν την αρμόδια εθνική αρχή, με δήλωση ή με ισοδύναμο μέσο της επιλογής τους, ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τον εαυτό τους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής κατά τη διάρκεια της παραμονής τους, ή

- δ) είναι μέλη της οικογένειας τα οποία συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν πολίτη της Ένωσης που πληροί τους όρους που αναφέρονται στα στοιχεία α), β) ή γ).
2. Το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στην παράγραφο 1 εκτείνεται στα μέλη της οικογένειας τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, όταν συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν, στο κράτος μέλος υποδοχής, τον πολίτη της Ένωσης και εφόσον ο εν λόγω πολίτης πληροί τους όρους που αναφέρονται στην παράγραφο 1, στοιχεία α), β) ή γ).
3. Για τους σκοπούς της παραγράφου 1, στοιχείο α), η ιδιότητα του μισθωτού ή του μη μισθωτού διατηρείται για τον πολίτη της Ένωσης που δεν είναι πλέον μισθωτός ή μη μισθωτός στις ακόλουθες περιπτώσεις :
- α) αν ο ενδιαφερόμενος είναι προσωρινά ανίκανος προς εργασία εξαιτίας ασθένειας ή ατυχήματος,
- β) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργος, έχοντας ασκήσει επαγγελματική δραστηριότητα άνω του ενός έτους, και έχει καταγραφεί ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης,
- γ) αν ο ενδιαφερόμενος έχει καταγραφεί δεόντως ως ακουσίως άνεργος μετά τη λήξη ισχύος της σύμβασης εργασίας ορισμένου χρόνου με διάρκεια μικρότερη του ενός έτους ή αφού κατέστη ακουσίως άνεργος κατά τη διάρκεια των πρώτων δώδεκα μηνών και έχει καταγραφεί στην αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης ως πρόσωπο το οποίο αναζητεί εργασία. Στην περίπτωση αυτή, η ιδιότητα του εργαζομένου διατηρείται επί χρονικό διάστημα που δεν μπορεί να είναι μικρότερο του εξαμήνου,
- δ) αν ο ενδιαφερόμενος παρακολουθεί μαθήματα επαγγελματικής κατάρτισης. Εκτός εάν ο ενδιαφερόμενος είναι ακουσίως άνεργος, η διατήρηση της ιδιότητας του εργαζομένου προϋποθέτει την ύπαρξη σχέσης μεταξύ της προηγούμενης επαγγελματικής δραστηριότητας και της κατάρτισης.

4. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, στοιχείο δ) και την παράγραφο 2, μόνο ο/η σύζυγος, ο καταχωρημένος σύντροφος που προβλέπεται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β) και τα συντηρούμενα τέκνα έχουν δικαίωμα διαμονής ως μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, ο οποίος πληροί τους όρους της παραγράφου 1, στοιχείο γ). Το άρθρο 3, παράγραφος 2 ισχύει για τους συντηρούμενους απευθείας ανιόντες, καθώς και εκείνους του/της συζύγου ή του καταχωρημένου συντρόφου.

Άρθρο 8

Διοικητικές διατυπώσεις για τους πολίτες της Ένωσης

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 5, παράγραφος 5, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί να απαιτεί από τους πολίτες της Ένωσης να εγγράφονται από τις αρμόδιες αρχές για τα διαστήματα παραμονής που υπερβαίνουν τους τρεις μήνες.
2. Η προθεσμία που τάσσεται για την εγγραφή δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης. Χορηγείται αμέσως βεβαίωση εγγραφής, στην οποία αναγράφονται το ονοματεπώνυμο και η διεύθυνση του εγγραφέντος και η ημερομηνία εγγραφής. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση εγγραφής είναι δυνατόν να επισύρει για τον ενδιαφερόμενο κυρώσεις, οι οποίες θα είναι αναλογικές και δεν θα εισάγουν διακρίσεις.
3. Για να χορηγήσουν βεβαίωση εγγραφής, τα κράτη μέλη μπορούν μόνο να απαιτούν :
 - από τους πολίτες της Ένωσης για τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο α), να προσκομίζουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο, βεβαίωση πρόσληψης από τον εργοδότη ή πιστοποιητικό απασχόλησης ή απόδειξη ότι είναι μη μισθωτοί,

- από τους πολίτες της Ένωσης για τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β), να προσκομίζουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο και να παρέχουν απόδειξη ότι πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο β),
- από τους πολίτες της Ένωσης για τους οποίους έχει εφαρμογή το άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ), να προσκομίζουν ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο και να παρέχουν απόδειξη της εγγραφής τους σε εγκεκριμένο ίδρυμα και της πλήρους ασφαλιστικής κάλυψης ασθένειας και τη δήλωση ή το ισοδύναμο μέσο που αναφέρεται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχείο γ). Τα κράτη μέλη δεν μπορούν να απαιτούν η εν λόγω δήλωση να αναφέρει συγκεκριμένο ύψος πόρων.

4. Τα κράτη μέλη δεν δύνανται να προσδιορίζουν το ύψος των πόρων που τα ίδια θεωρούν ως «επαρκείς πόρους», αλλά πρέπει να λαμβάνουν υπόψη την προσωπική κατάσταση του ενδιαφερομένου. Εν πάση περιπτώσει, το εν λόγω ύψος δεν πρέπει να υπερβαίνει το όριο κάτω του οποίου οι υπήκοοι του κράτους μέλους υποδοχής είναι επιλέξιμοι για κοινωνικές παροχές ή, όπου το κριτήριο αυτό δεν εφαρμόζεται, το ύψος της κατώτατης σύνταξης κοινωνικής ασφάλισης που καταβάλλεται από το κράτος μέλος υποδοχής.

5. Για να χορηγήσουν βεβαίωση εγγραφής στα μέλη της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης, που είναι επίσης πολίτες της Ένωσης, τα κράτη μέλη μπορούν να απαιτήσουν να προσκομίζονται τα εξής έγγραφα :

- α) ισχύον δελτίο ταυτότητας ή διαβατήριο,
- β) έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την ύπαρξη δεσμού συγγένειας ή καταχωρημένης συμβίωσης,

- γ) κατά περίπτωση, τη βεβαίωση εγγραφής του πολίτη της Ένωσης που συνοδεύουν ή πηγαίνουν να συναντήσουν,
- δ) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ) και δ), δικαιολογητικά ότι πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ) και δ),
- ε) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο α), έγγραφο χορηγηθέν από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης το οποίο πιστοποιεί ότι συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης ή ότι ζούσαν υπό τη στέγη του στην εν λόγω χώρα ή απόδειξη της ύπαρξης σοβαρών λόγων υγείας, οι οποίοι καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης,
- στ) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β), απόδειξη της ύπαρξης διαρκούς σχέσης με τον πολίτη της Ένωσης.

Άρθρο 9

Διοικητικές διατυπώσεις για τα μέλη της οικογένειας
που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους

1. Τα κράτη μέλη χορηγούν στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους δελτίο διαμονής, εφόσον η προβλεπόμενη διάρκεια παραμονής τους υπερβαίνει τους τρεις μήνες.
2. Η προθεσμία που τάσσεται για την υποβολή αίτησης για τη χορήγηση δελτίου διαμονής δεν μπορεί να είναι βραχύτερη των τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης.

3. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση υποβολής αίτησης για τη χορήγηση δελτίου διαμονής είναι δυνατόν να επισύρει κυρώσεις για τον ενδιαφερόμενο, οι οποίες θα είναι αναλογικές και δεν θα εισάγουν διακρίσεις.

Άρθρο 10

Χορήγηση του δελτίου διαμονής

1. Το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειας πολίτη της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους πιστοποιείται με τη χορήγηση εγγράφου το οποίο καλείται «Δελτίο διαμονής μέλους της οικογένειας ενός πολίτη της Ένωσης», το αργότερο εντός εξαμήνου από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης. Η βεβαίωση υποβολής της αίτησης για τη χορήγηση δελτίου διαμονής χορηγείται αμέσως.
2. Προκειμένου να χορηγήσουν δελτίο διαμονής, τα κράτη μέλη απαιτούν την προσκόμιση των εξής εγγράφων :
 - α) ισχύον διαβατήριο,
 - β) έγγραφο το οποίο πιστοποιεί την ύπαρξη δεσμού συγγένειας ή καταχωρημένης συμβίωσης,
 - γ) τη βεβαίωση εγγραφής ή, ελλείψει συστήματος εγγραφής, οιαδήποτε άλλη απόδειξη διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής του πολίτη της Ένωσης που συνοδεύουν ή πηγάζουν να συναντήσουν,

- δ) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ) και δ), δικαιολογητικά ότι πληρούνται οι όροι που καθορίζονται στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχεία γ) και δ),
- ε) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο α), έγγραφο χορηγηθέν από την αρμόδια αρχή της χώρας καταγωγής ή προέλευσης το οποίο πιστοποιεί ότι συντηρούνται από τον πολίτη της Ένωσης ή ότι ζούσαν υπό τη στέγη του στην εν λόγω χώρα ή απόδειξη της ύπαρξης σοβαρών λόγων υγείας, οι οποίοι καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον πολίτη της Ένωσης,
- στ) στις περιπτώσεις που εμπίπτουν στο άρθρο 3, παράγραφος 2, στοιχείο β), απόδειξη της ύπαρξης διαρκούς σχέσης με τον πολίτη της Ένωσης.

Άρθρο 11

Ισχύς του δελτίου διαμονής

1. Η διάρκεια ισχύος του δελτίου διαμονής που προβλέπεται στο άρθρο 10, παράγραφος 1, είναι πέντε έτη από την ημερομηνία χορήγησης ή για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής του πολίτη της Ένωσης, εφόσον η εν λόγω περίοδος είναι μικρότερη των πέντε ετών.
2. Η ισχύς του δελτίου διαμονής δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

Άρθρο 12

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας
σε περίπτωση θανάτου ή αναχώρησης του πολίτη της Ένωσης

1. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, ο θάνατος του πολίτη της Ένωσης ή η αναχώρησή του από το κράτος μέλος υποδοχής δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους.

Πριν από την απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία α), β), γ) ή δ).

2. Με την επιφύλαξη του δευτέρου εδαφίου, ο θάνατος πολίτη της Ένωσης δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειάς του τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και διαμένουν στο κράτος μέλος υποδοχής ως μέλη της οικογένειας επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από τον θάνατο του πολίτη της Ένωσης.

Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, το δικαίωμα διαμονής των ενδιαφερομένων εξακολουθεί να τελεί υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί ή ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της παραμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στο κράτος μέλος υποδοχής, ή ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσας στο κράτος μέλος υποδοχής οικογένειας ενός προσώπου το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις. Η έννοια των «επαρκών πόρων» ορίζεται στο άρθρο 8, παράγραφος 4.

Τα εν λόγω μέλη της οικογένειας διατηρούν το δικαίωμα διαμονής αποκλειστικά σε προσωπική βάση.

3. Η αναχώρηση του πολίτη της Ένωσης από το κράτος μέλος υποδοχής ή ο θάνατός του δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των τέκνων του ή του γονέα ο οποίος έχει πράγματι την επιμέλεια των τέκνων, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον τα τέκνα διαμένουν στο κράτος μέλος υποδοχής και είναι εγγεγραμμένα σε εκπαιδευτικό ίδρυμα με σκοπό την πραγματοποίηση σπουδών, έως την ολοκλήρωση των σπουδών τους.

Άρθρο 13

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής από τα μέλη της οικογένειας σε περίπτωση διαζυγίου, ακύρωσης του γάμου ή λήξης της καταχωρημένης συμβίωσης

1. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, το διαζύγιο, η ακύρωση του γάμου ή η λήξη της καταχωρημένης συμβίωσης του πολίτη της Ένωσης κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), δεν θίγει το δικαίωμα διαμονής των μελών της οικογένειάς του, τα οποία είναι υπήκοοι κράτους μέλους.

Πριν από την απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής, οι ενδιαφερόμενοι πρέπει να πληρούν τους όρους που καθορίζονται στο άρθρο 7, παράγραφος 1, στοιχεία α), β), γ) ή δ).

2. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου, το διαζύγιο, η ακύρωση του γάμου ή η λήξη της καταχωρημένης συμβίωσης κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), δεν συνεπάγεται απώλεια του δικαιώματος διαμονής των μελών της οικογένειας του πολίτη της Ένωσης τα οποία δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, στις ακόλουθες περιπτώσεις :

- α) αν ο γάμος ή η καταχωρημένη συμβίωση διήρκεσε, έως την έναρξη της διαδικασίας έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή τη λήξη της καταχωρημένης συμβίωσης κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), τρία έτη τουλάχιστον, εκ των οποίων το ένα έτος στο κράτος μέλος υποδοχής, ή
- β) αν η επιμέλεια των τέκνων του πολίτη της Ένωσης έχει ανατεθεί στο/στη σύζυγο ή στο/στη σύντροφο που δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους βάσει συμφωνίας μεταξύ των συζύγων ή των συντρόφων κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), ή με δικαστική απόφαση, ή
- γ) αν τούτο υπαγορεύεται από ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακή βίας ενόσω υφίστατο ο γάμος ή η καταχωρημένη συμβίωση, ή
- δ) αν ο/η σύζυγος ή ο/η σύντροφος που δεν είναι υπήκοος κράτους μέλους απολαύει, βάσει συμφωνίας μεταξύ των συζύγων ή των συντρόφων κατά τα αναφερόμενα στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), ή με δικαστική απόφαση, του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι το δικαστήριο έκρινε ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στο κράτος μέλος υποδοχής και για όσο διάστημα απαιτείται.

Πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, το δικαίωμα διαμονής των ενδιαφερομένων εξακολουθεί να τελεί υπό την προϋπόθεση ότι μπορούν να αποδείξουν ότι είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί ή ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειάς τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν κατά τη διάρκεια της παραμονής τους το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής, και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στο κράτος μέλος υποδοχής, ή ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσας στο κράτος μέλος υποδοχής οικογένειας ενός προσώπου το οποίο πληροί αυτές τις προϋποθέσεις. Η έννοια των «επαρκών πόρων» ορίζεται στο άρθρο 8, παράγραφος 5.

Τα εν λόγω μέλη της οικογένειας διατηρούν το δικαίωμα διαμονής αποκλειστικά σε προσωπική βάση.

Άρθρο 14

Διατήρηση του δικαιώματος διαμονής

1. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στο άρθρο 6, ενόσω δεν αποτελούν υπέρμετρο βάρος για το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής.
2. Οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη της οικογένειάς τους έχουν το δικαίωμα διαμονής που προβλέπεται στα άρθρα 7, 12 και 13, ενόσω πληρούν τους όρους των άρθρων αυτών.

Σε συγκεκριμένες περιπτώσεις όπου υπάρχει εύλογη αμφιβολία κατά πόσον ο πολίτης της Ένωσης ή τα μέλη της οικογένειάς του πληρούν τους όρους των άρθρων 7, 12 και 13, τα κράτη μέλη δύνανται να ελέγχουν εάν πληρούνται οι όροι αυτοί. Ο έλεγχος αυτός δεν διενεργείται συστηματικά.

3. Η προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας του κράτους μέλους υποδοχής πολίτη της Ένωσης ή ενός μέλους της οικογένειάς του δεν συνεπάγεται αυτομάτως τη λήψη μέτρου απέλασης.

4. Κατά παρέκκλιση από τις παραγράφους 1 και 2 και με την επιφύλαξη των διατάξεων του Κεφαλαίου VI, δεν λαμβάνεται επ' ουδενί μέτρο απέλασης κατά πολιτών της Ένωσης ή μελών της οικογένειάς τους, εφόσον :

- α) οι πολίτες της Ένωσης είναι μισθωτοί ή μη μισθωτοί, ή
- β) οι πολίτες της Ένωσης εισήλθαν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής προκειμένου να αναζητήσουν εργασία. Σε αυτή την περίπτωση, οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους, δεν μπορούν να απελαθούν εν όσω οι πολίτες της Ένωσης δύνανται να παρέχουν αποδείξεις ότι συνεχίζουν να αναζητούν εργασία και ότι έχουν πραγματικές πιθανότητες να προσληφθούν.

Άρθρο 15

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Οι διαδικασίες που προβλέπονται στα άρθρα 30 και 31 εφαρμόζονται κατ' αναλογία για κάθε απόφαση περιοριστική της ελεύθερης κυκλοφορίας των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους, για άλλους λόγους εκτός της δημόσιας τάξης, της δημόσιας ασφάλειας ή της δημόσιας υγείας.

2. Η λήξη ισχύος του δελτίου ταυτότητας ή του διαβατηρίου βάσει του οποίου ο ενδιαφερόμενος εισήλθε στο κράτος μέλος υποδοχής και εξεδόθη η βεβαίωση εγγραφής ή το δελτίο διαμονής δεν αποτελεί λόγο απέλασης από το κράτος μέλος υποδοχής.

3. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν δύναται να επιβάλλει απαγόρευση εισόδου σε συνδυασμό με απόφαση απέλασης για την οποία ισχύει η παράγραφος 1.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ IV

Δικαίωμα μόνιμης διαμονής

Τμήμα I

Επιλεξιμότητα

Άρθρο 16

Γενικός κανόνας για τους πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους

1. Οι πολίτες της Ένωσης οι οποίοι έχουν διαμείνει νομίμως για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών στο κράτος μέλος υποδοχής έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του. Το δικαίωμα αυτό δεν υπόκειται στους όρους που προβλέπονται στο Κεφάλαιο III.
2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται και στα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους και τα οποία έχουν διαμείνει νομίμως με τον πολίτη της Ένωσης στο κράτος μέλος υποδοχής για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών.
3. Το αδιάλειπτο της διαμονής δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος μέλος ή τρίτη χώρα.

4. Αφ' ης στιγμής αποκτηθεί, απώλεια του δικαιώματος μόνιμης διαμονής επέρχεται μόνο σε περίπτωση απουσίας από το κράτος μέλος υποδοχής για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη.

Άρθρο 17

Παρεκκλίσεις για τα πρόσωπα τα οποία δεν εργάζονται πλέον στο κράτος μέλος υποδοχής και για τα μέλη των οικογενειών τους

1. Κατά παρέκκλιση από το άρθρο 16, το δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής πριν από τη συμπλήρωση συνεχούς χρονικού διαστήματος πέντε ετών διαμονής απολαμβάνουν :

α) οι μισθωτοί ή οι μη μισθωτοί, οι οποίοι, κατά το χρόνο παύσης της εργασίας τους, έχουν φθάσει στην ηλικία που ορίζεται από το δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής για την απόκτηση δικαιωμάτων σε σύνταξη γήρατος, ή μισθωτοί οι οποίοι έχουν παύσει να ασκούν μισθωτή δραστηριότητα λόγω πρόωρης συνταξιοδότησης, υπό την προϋπόθεση ότι εργάστηκαν στο εν λόγω κράτος μέλος τουλάχιστον τους προηγούμενους δώδεκα μήνες και ότι έχουν διαμείνει εκεί συνεχώς για περισσότερα από τρία έτη.

Αν το δίκαιο του κράτους μέλους υποδοχής δεν αναγνωρίζει δικαίωμα σε σύνταξη γήρατος σε ορισμένες κατηγορίες μη μισθωτών, λογίζεται ότι η προϋπόθεση ηλικίας πληρούται όταν ο ενδιαφερόμενος συμπληρώσει την ηλικία των 60 ετών,

β) στους μισθωτούς ή μη μισθωτούς, οι οποίοι διέμεναν συνεχώς για περισσότερα από δύο έτη στο κράτος μέλος υποδοχής και έπαυσαν να εργάζονται εκεί εξαιτίας μόνιμης ανικανότητας προς εργασία.

Αν η ανικανότητα αυτή είναι συνέπεια εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας που παρέχει ευεργέτημα το οποίο καταβάλλεται στον ενδιαφερόμενο εν όλω ή εν μέρει από φορέα του κράτους μέλους υποδοχής, δεν επιβάλλονται όροι στη διάρκεια της παραμονής,

- γ) στους μισθωτούς ή μη μισθωτούς, οι οποίοι, μετά τη συμπλήρωση τριών ετών συνεχούς απασχόλησης και διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής, ασκούν μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα σε άλλο κράτος μέλος, διατηρώντας τον τόπο διαμονής τους στο κράτος μέλος υποδοχής, στο οποίο και επιστρέφουν, καταρχήν, καθημερινώς ή τουλάχιστον άπαξ εβδομαδιαίως.

Για τους σκοπούς της απόκτησης των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα στοιχεία α) και β), οι περίοδοι απασχόλησης στο κράτος μέλος όπου εργάζεται ο ενδιαφερόμενος λογίζονται ως περίοδοι απασχόλησης οι οποίες πραγματοποιήθηκαν στο κράτος μέλος υποδοχής.

Οι περίοδοι ακουσίας ανεργίας, οι οποίες έχουν καταγραφεί δεόντως από την αρμόδια υπηρεσία απασχόλησης, οι περίοδοι διακοπής δραστηριότητας που δεν οφείλονται στη βούληση του ενδιαφερομένου και οι απουσίες από την εργασία ή η διακοπή δραστηριότητας λόγω ασθένειας ή ατυχήματος λογίζονται ως περίοδοι απασχόλησης.

2. Οι όροι της διάρκειας παραμονής και απασχόλησης που προβλέπονται στην παράγραφο 1, στοιχείο α) και ο όρος της διάρκειας παραμονής που προβλέπεται στην παράγραφο 1, στοιχείο β), δεν ισχύουν αν ο/η σύζυγος ή ο αναφερόμενος στο άρθρο 2, παράγραφος 2, στοιχείο β), σύντροφος του μισθωτού ή του μη μισθωτού, είναι υπήκοος του κράτους μέλους υποδοχής ή απώλεσε την ιθαγένεια του κράτους μέλους αυτού λόγω του γάμου του/της με τον εν λόγω μισθωτό ή μη μισθωτό.

-
3. Ανεξαρτήτως ιθαγένειας, τα μέλη της οικογένειας μισθωτού ή μη μισθωτού που διαμένουν μαζί του στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος, εφόσον ο ίδιος ο μισθωτός ή ο μη μισθωτός έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στο εν λόγω κράτος μέλος δυνάμει της παραγράφου 1.
4. Ωστόσο, αν ο μισθωτός ή ο μη μισθωτός απεβίωσε ενόσω ακόμη εργαζόταν αλλά πριν αποκτήσει το καθεστώς μόνιμης διαμονής στο κράτος μέλος υποδοχής δυνάμει της παραγράφου 1, τα μέλη της οικογένειάς του που διαμένουν μαζί του στο κράτος μέλος υποδοχής, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής εκεί, υπό την προϋπόθεση ότι :
- α) ο μισθωτός ή ο μη μισθωτός είχε διαμείνει κατά τον χρόνο του θανάτου του, συνεχώς επί δύο έτη στην επικράτεια του εν λόγω κράτους μέλους, ή
 - β) ο θάνατός του οφείλεται σε εργατικό ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, ή
 - γ) ο/η επιζών/ώσα σύζυγος έχει απωλέσει την ιθαγένεια του εν λόγω κράτους μέλους λόγω του γάμου του/της με τον μισθωτό ή τον μη μισθωτό.

Άρθρο 18

Απόκτηση δικαιώματος μόνιμης διαμονής από ορισμένα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους

Με την επιφύλαξη του άρθρου 17, τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης για τα οποία ισχύει το άρθρο 12, παράγραφος 2 και το άρθρο 13, παράγραφος 2 και τα οποία πληρούν τους εκεί προβλεπόμενους όρους, αποκτούν το δικαίωμα μόνιμης διαμονής εάν διαμείνουν νομίμως για χρονικό διάστημα πέντε συναπτών ετών στο κράτος μέλος υποδοχής.

Τμήμα II

Διοικητικές διατυπώσεις

Άρθρο 19

Έγγραφο πιστοποίησης μόνιμης διαμονής πολίτη της Ένωσης

1. Αφού εξακριβώσουν τη διάρκεια της παραμονής, τα κράτη μέλη χορηγούν στους δικαιούχους μόνιμης διαμονής πολίτες της Ένωσης, κατόπιν αιτήσεώς των, έγγραφο που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή τους.
2. Το έγγραφο που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή εκδίδεται το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 20

Δελτίο μόνιμης διαμονής για μέλη της οικογένειας
που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους

1. Τα κράτη μέλη χορηγούν στα δικαιούχα μόνιμης διαμονής μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους δελτίο μόνιμης διαμονής εντός εξαμήνου από την υποβολή της αίτησης. Το δελτίο μόνιμης διαμονής ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία.
2. Η αίτηση χορήγησης δελτίου μόνιμης διαμονής πρέπει να υποβάλλεται πριν από τη λήξη της ισχύος του δελτίου διαμονής. Η μη συμμόρφωση με την απαίτηση υποβολής αίτησης για τη χορήγηση δελτίου διαμονής μπορεί να επισύρει κυρώσεις για τον ενδιαφερόμενο, οι οποίες θα είναι αναλογικές και δεν θα εισάγουν διακρίσεις.
3. Διακοπή της διαμονής η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συναπτά έτη δεν θίγει την ισχύ του δελτίου μόνιμης διαμονής.

Άρθρο 21

Αδιάλειπτο της διαμονής

Για τους σκοπούς της παρούσας οδηγίας, το αδιάλειπτο της διαμονής μπορεί να πιστοποιείται με κάθε αποδεικτικό μέσο εν χρήσει στο κράτος μέλος υποδοχής. Το αδιάλειπτο της διαμονής διακόπτεται από κάθε απόφαση απέλασης η οποία εκτελείται νομοτύπως κατά του ενδιαφερομένου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ V

Διατάξεις κοινές για το δικαίωμα διαμονής
και το δικαίωμα μόνιμης διαμονής

Άρθρο 22

Εδαφική εφαρμογή

Το δικαίωμα διαμονής και το δικαίωμα μόνιμης διαμονής καλύπτουν το σύνολο της επικράτειας του κράτους μέλους υποδοχής. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν εδαφικούς περιορισμούς στο δικαίωμα διαμονής και στο δικαίωμα μόνιμης διαμονής μόνο στις περιπτώσεις που οι ίδιοι περιορισμοί ισχύουν και για τους ημεδαπούς.

Άρθρο 23

Συναφή δικαιώματα

Ανεξαρτήτως ιθαγένειας, τα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ένωσης, τα οποία έχουν το δικαίωμα διαμονής ή το δικαίωμα μόνιμης διαμονής σε κράτος μέλος, δικαιούνται να εργάζονται εκεί ως μισθωτοί ή μη μισθωτοί.

Άρθρο 24

Ίση μεταχείριση

1. Με την επιφύλαξη των ειδικών διατάξεων που προβλέπονται ρητώς στη Συνθήκη και στο παράγωγο δίκαιο, όλοι οι πολίτες της Ένωσης που διαμένουν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής βάσει της παρούσας οδηγίας, απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης σε σύγκριση με τους ημεδαπούς του εν λόγω κράτους μέλους εντός του πεδίου εφαρμογής της Συνθήκης. Το ευεργέτημα του δικαιώματος αυτού εκτείνεται στα μέλη της οικογένειας που δεν είναι υπήκοοι κράτους μέλους, εφόσον έχουν δικαίωμα διαμονής ή μόνιμης διαμονής.

2. Κατά παρέκκλιση από την παράγραφο 1, το κράτος μέλος υποδοχής δεν είναι υποχρεωμένο να χορηγεί δικαίωμα σε κοινωνικές παροχές κατά τους πρώτους τρεις μήνες της διαμονής, ή, κατά περίπτωση, κατά το μακρότερο χρονικό διάστημα που προβλέπεται στο άρθρο 14, παράγραφος 4, στοιχείο (β), ούτε να δίνει, πριν από την απόκτηση του δικαιώματος μόνιμης διαμονής, σπουδαστική βοήθεια, συμπεριλαμβανομένης της επαγγελματικής κατάρτισης, αποτελούμενη από σπουδαστικές υποτροφίες ή σπουδαστικά δάνεια σε άλλα πρόσωπα εκτός από μισθωτούς, μη μισθωτούς, σε πρόσωπα που διατηρούν αυτή την ιδιότητα και στα μέλη των οικογενειών τους.

Άρθρο 25

Γενικές διατάξεις περί των εγγράφων διαμονής

1. Η κατοχή της προβλεπόμενης στο άρθρο 8 βεβαίωσης εγγραφής, εγγράφου που πιστοποιεί τη μόνιμη διαμονή, βεβαίωσης που πιστοποιεί την υποβολή αίτησης για χορήγηση δελτίου διαμονής μέλους της οικογένειας, δελτίου διαμονής ή δελτίου μόνιμης διαμονής δεν μπορεί, σε καμιά περίπτωση, να επιβάλλεται ως προϋπόθεση της άσκησης δικαιώματος ή της διεκπεραίωσης διοικητικής διατύπωσης, καθόσον η απόκτηση δικαιωμάτων μπορεί να βεβαιώνεται με οιοδήποτε άλλο αποδεικτικό μέσο.

2. Όλα τα έγγραφα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 χορηγούνται ατελώς ή έναντι τέλους που δεν υπερβαίνει το επιβαλλόμενο στους ημεδαπούς για τη χορήγηση παρεμφερών εγγράφων.

Άρθρο 26

Έλεγχοι

Τα κράτη μέλη μπορούν να διενεργούν ελέγχους με αντικείμενο την τήρηση της υποχρέωσης που, ενδεχομένως, επιβάλλει στους αλλοδαπούς η εθνική νομοθεσία να φέρουν βεβαίωση εγγραφής ή δελτίο διαμονής, υπό την προϋπόθεση ότι η ίδια υποχρέωση ισχύει για τους ημεδαπούς σε σχέση με το δελτίο ταυτότητάς τους. Σε περίπτωση μη τήρησης της υποχρέωσης αυτής, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν κυρώσεις ίδιες με εκείνες που επιβάλλουν στους ημεδαπούς διότι δεν φέρουν το δελτίο ταυτότητάς τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VI

Περιορισμοί του δικαιώματος εισόδου και του δικαιώματος διαμονής για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας

Άρθρο 27

Γενικές αρχές

1. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του παρόντος κεφαλαίου, τα κράτη μέλη μπορούν να επιβάλλουν περιορισμούς στην ελευθερία κυκλοφορίας και διαμονής των πολιτών της Ένωσης και των μελών της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας. Δεν μπορεί να γίνεται επίκληση των λόγων αυτών για την εξυπηρέτηση οικονομικών σκοπών.

2. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να τηρεί την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του αφορώμενου ατόμου. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αφ'εαυτών λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων.

Η προσωπική συμπεριφορά του αφορώμενου ατόμου πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, στρεφόμενη κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.

3. Για να εξακριβώσει κατά πόσον ο ενδιαφερόμενος συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, κατά τη χορήγηση βεβαίωσης εγγραφής ή, αν δεν υπάρχει σύστημα εγγραφής, το αργότερο εντός τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης του ενδιαφερομένου στην επικράτειά του ή από την ημερομηνία γνωστοποίησης της παρουσίας του ενδιαφερόμενου στην επικράτειά του, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, παράγραφος 5, ή κατά την έκδοση του δελτίου διαμονής, το κράτος μέλος υποδοχής μπορεί, εφόσον το κρίνει απαραίτητο, να ζητεί από το κράτος μέλος καταγωγής και, ενδεχομένως, από άλλα κράτη μέλη, να παρέχουν πληροφορίες για το ποινικό μητρώο του ενδιαφερομένου. Η έρευνα αυτή δεν μπορεί να έχει συστηματικό χαρακτήρα. Το κράτος μέλος από το οποίο ζητούνται τα στοιχεία πρέπει να απαντά εντός διμήνου.

4. Το κράτος μέλος που εξέδωσε το διαβατήριο ή το δελτίο ταυτότητας επιτρέπει στον κάτοχο του εγγράφου ο οποίος έχει απελαθεί από άλλο κράτος μέλος για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας να εισέλθει εκ νέου στο έδαφός του, χωρίς διατυπώσεις, εστω και αν η ισχύς του εγγράφου έχει λήξει ή αμφισβητείται η ιθαγένεια του κατόχου.

Άρθρο 28

Προστασία κατά της απέλασης

1. Πριν λάβει απόφαση απέλασης για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, το κράτος μέλος υποδοχής λαμβάνει υπόψη εκτιμήσεις όπως η διάρκεια παραμονής του αφορώμενου ατόμου στην επικράτειά του, η ηλικία, η κατάσταση της υγείας του, η οικογενειακή και οικονομική του κατάσταση, η κοινωνική και πολιτιστική ενσωμάτωσή του στο κράτος μέλος υποδοχής και το εύρος των δεσμών του με τη χώρα καταγωγής.
2. Το κράτος μέλος υποδοχής δεν μπορεί να λαμβάνει απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης ή μέλους της οικογένειάς του, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, που έχει αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής στην επικράτειά του, παρά μόνο για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.
3. Δεν μπορεί να λαμβάνεται απόφαση απέλασης πολίτη της Ένωσης, εκτός αν η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας, κατά τα οριζόμενα από τα κράτη μέλη, εφόσον τα πρόσωπα αυτά :
 - α) έχουν διαμείνει κατά τα προηγούμενα δέκα έτη στο κράτος μέλος υποδοχής, ή
 - β) είναι ανήλικοι, εκτός εάν η απέλαση είναι απαραίτητη για το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού, όπως προβλέπεται στη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα του Παιδιού, της 20ής Νοεμβρίου 1989.

Άρθρο 29

Δημόσια υγεία

1. Οι μόνες ασθένειες που δικαιολογούν μέτρο περιοριστικό της ελευθερίας κυκλοφορίας, είναι οι ασθένειες που εγκλείουν κίνδυνο επιδημίας, όπως ορίζονται στις οικείες πράξεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις νόσοι ή μεταδοτικές παρασιτικές ασθένειες, εφόσον αποτελούν, στο κράτος μέλος υποδοχής, αντικείμενο διατάξεων προστασίας εφαρμοστέων στους ημεδαπούς.
2. Οι ασθένειες που επέρχονται περισσότερο από τρεις μήνες μετά την ημερομηνία άφιξης, δεν δικαιολογούν την απέλαση από την επικράτεια.
3. Ένα κράτος μέλος μπορεί, αν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις που το καθιστούν αναγκαίο, να υποβάλει εντός τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης, σε δωρεάν ιατρική εξέταση τους απολαύοντες του δικαιώματος διαμονής, προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από καμμία από τις ασθένειες που αναφέρονται στην παράγραφο 1. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις δεν μπορούν να έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

Άρθρο 30

Κοινοποίηση των αποφάσεων

1. Κάθε απόφαση που λαμβάνεται δυνάμει του άρθρου 27, παράγραφος 1, πρέπει να κοινοποιείται εγγράφως στους ενδιαφερόμενους κατά τρόπο που να τους επιτρέπει να κατανοήσουν το περιεχόμενο και τις συνέπειες της απόφασης.
2. Οι ενδιαφερόμενοι ενημερώνονται, επακριβώς και πλήρως, για τους λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας επί των οποίων στηρίζεται η ληφθείσα στην περίπτωση τους απόφαση, εκτός αν αυτό αντιτίθεται στα συμφέροντα της ασφάλειας του κράτους.

3. Η κοινοποίηση περιέχει μνεία του δικαστηρίου ή της διοικητικής αρχής ενώπιον του οποίου ο ενδιαφερόμενος μπορεί να ασκήσει προσφυγή, την προθεσμία της προσφυγής καθώς και, ενδεχομένως, την προθεσμία που τάσσεται στον ενδιαφερόμενο να εγκαταλείψει την επικράτεια του κράτους μέλους. Με εξαίρεση τις δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις κατεπείγοντος, η τασσόμενη προθεσμία για την εγκατάλειψη της επικράτειας δεν μπορεί να είναι μικρότερη του ενός μηνός από την ημερομηνία της κοινοποίησης.

Άρθρο 31

Διαδικαστικές εγγυήσεις

1. Οι ενδιαφερόμενοι έχουν πρόσβαση σε δικαστικές και, ενδεχομένως, διοικητικές διαδικασίες προσφυγών στο κράτος μέλος υποδοχής, προκειμένου να προσβάλλουν ή να ζητήσουν την αναθεώρηση απόφασης η οποία έχει ληφθεί εις βάρος τους για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας.

2. Όταν η αίτηση προσφυγής ή η αίτηση δικαστικής αναθεώρησης κατά της απόφασης απέλασης συνοδεύεται από αίτηση ασφαλιστικών μέτρων για την αναστολή της εκτέλεσής της, η σωματική απομάκρυνση του ενδιαφερομένου από την επικράτεια δεν μπορεί να διενεργείται προτού ληφθεί απόφαση επί των ασφαλιστικών μέτρων, εκτός εάν :

– η απόφαση απέλασης βασίζεται σε προηγούμενη δικαστική απόφαση, ή

- τα ενδιαφερόμενα πρόσωπα είχαν ήδη πρόσβαση σε δικαστική αναθεώρηση, ή
- η απόφαση απέλασης βασίζεται σε επιτακτικούς λόγους δημόσιας ασφάλειας σύμφωνα με το άρθρο 28, παράγραφος 3.

3. Οι διαδικασίες προσφυγών επιτρέπουν τον έλεγχο της νομιμότητας της απόφασης καθώς και των γεγονότων και των περιστάσεων επί των οποίων βασίζεται το προτεινόμενο μέτρο.

Εξασφαλίζουν επίσης ότι η απόφαση δεν είναι δυσανάλογη, ιδίως σε σχέση με τις απαιτήσεις που καθορίζονται στο άρθρο 28.

4. Τα κράτη μέλη μπορούν να απαγορεύσουν την είσοδο του ενδιαφερομένου στην επικράτειά τους κατά τη διάρκεια της διαδικασίας προσφυγής, αλλά δεν μπορούν να του απαγορεύσουν να υπερασπισθεί τον εαυτό του κατά τη δίκη, αυτοπροσώπως, εκτός αν η εμφάνισή του μπορεί να προκαλέσει σοβαρή διατάραξη της δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας ή αν η προσφυγή ή δικαστική αναθεώρηση αφορά άρνηση εισόδου στην επικράτεια.

Άρθρο 32

Διάρκεια των διαταγών απαγόρευσης εισόδου

1. Τα πρόσωπα τα οποία αποτέλεσαν αντικείμενο απόφασης απαγόρευσης εισόδου για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας μπορούν να υποβάλλουν αίτηση, για την άρση της απόφασης απαγόρευσης εισόδου μετά από μία εύλογη, ανάλογα με τις περιστάσεις, προθεσμία, και, εν πάση περιπτώσει, μετά την πάροδο τριετίας από την εκτέλεση της οριστικής απόφασης απαγόρευσης εισόδου που έχει ληφθεί νομοτύπως σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο, επικαλούμενα στοιχεία τα οποία αποδεικνύουν ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων που είχαν δικαιολογήσει την απόφαση απαγόρευσης εισόδου.

Το οικείο κράτος μέλος αποφαινεται επί της αιτήσεως αυτής εντός έξι μηνών από την υποβολή της.

2. Τα αναφερόμενα στην παράγραφο 1 πρόσωπα δεν έχουν κανένα δικαίωμα εισόδου στην επικράτεια του οικείου κράτους μέλους όσο εξετάζεται η αίτησή τους.

Άρθρο 33

Η απέλαση ως ποινή ή παρεπόμενο μέτρο

1. Το κράτος μέλος υποδοχής δύναται να εκδίδει αποφάσεις απέλασης ως ποινή ή ως παρεπόμενο μέτρο σε σχέση με ποινή κράτησης, μόνον εφόσον πληρούνται οι απαιτήσεις των άρθρων 27, 28 και 29.

2. Αν η απόφαση απέλασης όπως προβλέπεται στην παράγραφο 1, εκτελείται περισσότερο από δύο έτη αφότου εκδοθεί το κράτος μέλος βεβαιώνεται ότι το αφορώμενο άτομο εξακολουθεί να αποτελεί πραγματική απειλή για τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια, και εξετάζει επίσης κατά πόσον έχει, ενδεχομένως, επέλθει ουσιαστική μεταβολή των περιστάσεων αφότου εκδόθηκε η απόφαση απέλασης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ VII

Τελικές διατάξεις

Άρθρο 34

Δημοσιότητα

Τα κράτη μέλη κοινολογούν πληροφορίες σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των πολιτών της Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους σχετικά με τα θέματα που ρυθμίζονται από την παρούσα οδηγία, ιδίως με εκστρατείες συνειδητοποίησης διεξαγόμενες μέσω των εθνικών και τοπικών μέσων μαζικής ενημέρωσης και μέσων επικοινωνίας.

Άρθρο 35

Κατάχρηση δικαιώματος

Τα κράτη μέλη μπορούν να λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να αρνούνται, να τερματίζουν ή να ανακαλούν οποιοδήποτε δικαίωμα αναγνωριζόμενο από την παρούσα οδηγία, σε περίπτωση κατάχρησης δικαιώματος ή απάτης, όπως π.χ. σε περίπτωση εικονικού γάμου. Τα εν λόγω μέτρα πρέπει να είναι αναλογικά και να υπόκεινται στις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπονται στα άρθρα 30 και 31.

Άρθρο 36

Κυρώσεις

Τα κράτη μέλη καθορίζουν διατάξεις επί των κυρώσεων που επιβάλλονται στην περίπτωση παράβασης των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται για την υλοποίηση της παρούσας οδηγίας και λαμβάνουν κάθε αναγκαίο μέτρο για την εφαρμογή τους. Οι προβλεπόμενες κυρώσεις πρέπει να είναι αποτελεσματικές και αναλογικές. Τα κράτη μέλη κοινοποιούν τις διατάξεις αυτές στην Επιτροπή το αργότερο στις..... *, και κάθε μεταγενέστερη τροποποίησή τους, το συντομότερο δυνατόν.

Άρθρο 37

Ευνοϊκότερες εθνικές διατάξεις

Οι διατάξεις της παρούσας οδηγίας δεν επηρεάζουν τις καθοριζόμενες από τα κράτη μέλη νομοθετικές, κανονιστικές ή διοικητικές διατάξεις, οι οποίες είναι, ενδεχομένως, ευνοϊκότερες για τα πρόσωπα που εμπίπτουν στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 38

Κατάργηση

1. Τα άρθρα 10 και 11 του κανονισμού (ΕΟΚ) αριθ. 1612/68 καταργούνται από ... *.
2. Οι οδηγίες 64/221/ΕΟΚ, 68/360/ΕΟΚ, 72/194/ΕΟΚ, 73/148/ΕΟΚ, 75/34/ΕΟΚ, 75/35/ΕΟΚ, 90/364/ΕΟΚ, 90/365/ΕΟΚ και 93/96/ΕΟΚ καταργούνται από ... *.

* Δύο έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

3. Οι αναφορές που γίνονται στις καταργούμενες διατάξεις και οδηγίες θεωρούνται ως αναφορές στην παρούσα οδηγία.

Άρθρο 39

Έκθεση

Το αργότερο στις^{*}, η Επιτροπή υποβάλει έκθεση στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και στο Συμβούλιο σχετικά με την εφαρμογή της παρούσας οδηγίας, συνοδευόμενη από τις, τυχόν, αναγκαίες, προτάσεις, κυρίως όσον αφορά τη δυνατότητα επέκτασης του χρονικού διαστήματος κατά το οποίο οι πολίτες της Ένωσης και τα μέλη των οικογενειών τους μπορούν να διαμένουν στην επικράτεια του κράτους μέλους υποδοχής άνευ όρων. Τα κράτη μέλη παρέχουν στην Επιτροπή τις πληροφορίες που απαιτούνται για την κατάρτιση της έκθεσης.

Άρθρο 40

Μεταφορά στο εθνικό δίκαιο

1. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν τις νομοθετικές, κανονιστικές και διοικητικές διατάξεις που είναι αναγκαίες προκειμένου να συμμορφωθούν με την παρούσα οδηγία μέχρι τις^{**}.

Οι διατάξεις αυτές, όταν θεσπίζονται από τα κράτη μέλη, αναφέρονται στην παρούσα οδηγία ή συνοδεύονται από την αναφορά αυτή κατά την επίσημη δημοσίευσή τους. Τα κράτη μέλη καθορίζουν τον τρόπο με τον οποίο γίνεται η αναφορά αυτή.

^{*} Τέσσερα έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

^{**} Δύο έτη από την ημερομηνία έναρξης ισχύος της παρούσας οδηγίας.

2. Τα κράτη μέλη ανακοινώνουν στην Επιτροπή το κείμενο των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία μαζί με πίνακα από τον οποίο εμφανίζεται ο τρόπος αντιστοιχίας των διατάξεων της παρούσας οδηγίας προς τις θεσπισθείσες εθνικές διατάξεις.

Άρθρο 41

Έναρξη ισχύος

Η παρούσα οδηγία αρχίζει να ισχύει την ημέρα της δημοσίευσής της στην Επίσημη Εφημερίδα της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 42

Αποδέκτες

Η παρούσα οδηγία απευθύνεται στα κράτη μέλη.

Στρασβούργο, 29 Απριλίου 2004.

Για το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. COX

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

M. McDOWELL